

WAASAN PÄIVÄLEHTI

GPT3

Irtonumero 1 €
Verkossa ilmainen

ISSN 2954-243X

N:o 38

Sunnuntaina, 10 syyskuuta

2023

Waasan Päivälehti - moderni sanomalehti, jonka ulkoasu on peräisin 1870-luvulta. Silloin sanomalehdissä oli vain 4 sivua. Paljon tekstiä, mutta ei kuvia ollenkaan, joten neljässä sivussa on paljon luettavaa. Lehti sisältää lainauksia vanhoista päivälehdistä, jotka on otettu Kansallisarkistosta (digi.kansalliskirjasto.fi). GPT3 tekee osan rutiinimaisesta toimitustyöstä. Waasan Päivälehti ilmestyy sunnuntaiaamuisin, mutta tavoitteenamme on, että se ilmestyy joka päivä jatkossa. Lehti on luettavissa verkossa ilmaiseksi, painetut yksittäisnumerot maksavat 1 €. Mainoshinta 6 €/palstamillimetri, mutta vakioilmoitukset ovat halvempia (25 mm korkea=140 €, 50 mm = 280 €, 75 mm=400 €). Toistuvat ilmoitukset = 50 % alennus. Lähetä ilmoitukset jpg, tiff- tai png-muodossa osoitteeseen waasanpaivalehti@gmail.com. Ilmoitukset pienennetään 46 mm:n sarakkeen leveyteen. Jos ilmoitus ei mahdu seuraavaan lehteen otamme yhteyttä. Päätoimittaja Hans Björknäs Posti: Waasan Päivälehti, Koulukatu 37 B 7, 65100 Vaasa, puhelin +358-40-5462455.

Uutiset

Juurilla -kirkkokonsertti

Vaasan ja Vähänkyrön kunta-liitoksen 10-vuotisjuhlavuoden kunniaksi JUURILLA -kirkkokonsertti

Konsertissa esiintyy: Vaasan kaupunginorkesteri, Eero Lehtimäki, kapellimestari, Kreeta-Maria Kentala, viulu

Vaasan kaupunginorkesterin pitämä konsertti pidetään torstaina 15.9. klo 19.00 Vähänkyrön kirkossa, jossa kuullaan Jean Sibeliuksen, Toivo Kuulan ja Vähässäkyrössä syntyneen Erik Tulindbergin sävellyksiä.

Sanna Marin lähtee valtiopäivistä uuteen työhön

Suomen entinen pääministeri Sanna Marin (SDP) jättää valtiopäivän, kun hänet on nimitetty Lontoon Tony Blair Institutun strategiseksi neuvonantajaksi.

Marin ilmoitti päätöksestä leh-

Viikon taide-elämys

Albert Edelfeltin maalaukset nyt Ateneumin näyttelyssä

Albert Edelfelt oli suomalainen taidemaalari, joka eli vuosina 1854–1905. Hän oli merkittävä hahmo suomalaisessa taidemaailmassa, ja hänen teoksiaan kunnioitetaan ja tutkitaan edelleen.

Tässä *Suru, 1894*

distötillaisuudessa valtiopäivissä torstaina. Hän sanoi uskovansa voivansa palvella äänestäjiä paremmin uudessa tehtävässä.

– Äänestäjät ovat äänestäneet minua tietyn arvopohjan puolesta, ja uskon voivani toteuttaa sen arvopohjan vielä paremmin tässä uudessa tehtävässä, Marin sanoi.

Marin oli yksi suosituimmista ehdokkaista vuoden 2023 edus-

Sivu-Sid-Page:

Suomeksi 1

På finska
In Finnish

På svenska 10

Ruotsiksi
En Swedish

In English 19

Englanniksi
På engelska

Valokuvaaliite 27

Fotobilaga
Photo supplement

kuntavaaleissa yli 35 000 äänellä Birkalandin vaalipiirissä. Hän oli vaaleissa toiseksi eniten ääniä saanut nainen Riikka Purran

Kuvaliite sivu 27

Kukat Vaasassa. Kaupungin puutarhaosasto tekee varmasti upeaa työtä tänä keväänä. Tehdään kaupungistamme kaunis ja viihtyisä!

KOVINA AIKONA
Kertomus Suomen viimeisten
nälkävuosien ajoilta
KARLA. TAVASTSTJERNA
Suomentanut Juhani Aho
Julkaistu 1892.
OSA 34

Lehtimaa kutsuttiin sisään kuulemaan oikeuden päätöstä. Hän astui esiin silmät riemusta loistaen, mutta silloin vetäisi nimismies kakluunin pellin auki, niin että salissa kuului iso rämäys. Lehtimaa vavahti ja katsahti säikähtyneenä taakseen; — nyt viettäisiin hänet valalle, arvasi hän. Mitenkä hän nyt suoriutuisi? Jumala oli auttanut häntä tähän saakka mutta nyt näytti jättävän hänet saatanaan haltuun.

Pieni tuomari tekeytyi hyvin juhlalliseksi, apulaiset kohottautuivat tuoleillaan, lautamiehet kakistelivat, ja odotuksen suhaus kävi kuulijajoukon läpi. Mutta Lehtimaa alkoi vapista niin että kahleet kalisivat. Tällaista loppua

hän ei ollut ajatellut. Nyt vanhoisi Jumalan oma välikappale itsensä helvettiin. Mutta nyt ei ollut aikaa sitä ajatella. Ja hän heitti taas asiansa kaikkivaltiaan haltuun.

Siinä seisoivat hän vaaleana ja vapisi. Tuomari kiinnitti häneen pitkän, arvelevan katseen ja ryhtyi julistamaan oikeuden päätöstä. Lehtimaa aikoi kysyä, saisiko hän esittää muutamia kohtia puolustukseksi, kun tuomari alkoi.

Vanki kuunteli henkeään pidätellen ja koetti pakottaa itsensä ymmärtämään ruotsalaisia sanoja. Kun ei siitä apua lähtenyt, yritti hän tuomarin kasvoista arvata tuomion sisältöä. Mutta tuosta sileästä, parrattomaksi ajetusta naamasta ei voinut mitään lukea. Näytti siltä kuin hän olisi lukenut jotain, joka ei liikuttanut häntä itseään eikä ketään muutakaan. Vihdoinkin oli lukeminen lopussa, ja nurkkakirjuri käänsi oikeuden päätöksen suomeksi muuta-

(Sannf) jälkeen.

Marin kiitti äänestäjiä heidän tuestaan ja sanoi ymmärtävänsä heidän ymmärtävän, että hänen on edettävä elämässään.

— Olen hyvin kiitollinen kaikille minua äänestäneille, myös edellisissä vaaleissa. Uskon, että samalla he ymmärtävät, että tulee aika siirtyä elämässä eteenpäin henkilökohtaisella tasolla. Sanna Marin oli varmasti pettynyt viime keväänä, kun hänen puolueensa ei noussut suurimmaksi eikä hän siksi voinut jatkaa pääministerinä.

Eduskunta hyväksyy varmasti irtisanomisen.

Ruoka- ja ravitsemustapahtumia eläkeläisille Vaasaan tänä syksynä

Vaasassa järjestetään tänä syksynä sarja ruokaan ja ravitsemukseen liittyviä tapahtumia, jotka palvelevat ikääntyvää väestöä. Nämä tapahtumat ovat osa Elin-
 tarvikeviraston Ravitseva ruoka ja ruoka yhdessä -kampanjaa.

Elin-
 tarvikeviraston Syksy-
 le 2023 suunnitellun Ravitse-
 vaa ruokaa ja ruokailua yhdessä
 -kampanjan tavoitteena on parantaa ikääntyneiden ravitsemusta ja lisätä tietoisuutta sen merkityksestä hyvän terveyden ylläpitä-

misessä.

Kampanjan paikalliset yhteistyökumppanit järjestävät erilaisia erityisesti senioreille suunniteltuja ruoka- ja ravitsemusaiheisia tapahtumia läpi kauden. Vaasassa näitä tapahtumia isännöivät järjestöt, kuten Aikuiskoulutuskeskus Alma, Seniorineuvosto ja useat muut tahot.

Suunnitelluissa tapahtumissa levitetään tietoa ravitsemuksesta esimerkiksi ruoanlaittotunneilla, sienestysmatkoilla, sadonkorjuujuhilla ja yhteisillä ruokailuelämyksellä.

Tässä on esimerkki yhdestä tällaisesta tapahtumasta:

Eläkeläisten lounas
 Torstaina 14. syyskuuta klo 11.30

Suuri seurakuntatalo. Vaasan Suomalainen seurakunta on mukana järjestämässä.

”Nauti yhdessä herkullinen ateria 8 eurolla. Lyhyt pohdiske-
 luhetki pidetään sekä suomeksi että ruotsiksi. Olet lämpimästi tervetullut joukkoomme nauttimaan ihastuttavasta ruokailukokemuksesta!”

Kirja Mustasaaren kai- kista kylistä

Tämä Jane Trygg-Kaipiaisen kirjoittama kirja on nyt ilmestynyt.

käden etu- ja keskisormi Pyhän Raamatun päälle pantuna, otsa avoinna ja sydän rauhallisena kaikkien näiden rehellisten ihmisten läsnäollessa sielusi iankaikkisen autuuden nimeen vannoa olevasi viaton, niin tulkoot siitä seuraukset päällesi ajassa ja iankaikkisuudessa. — Aamen! lisäsi hän paremman vakuuden vuoksi ja katsoi polttelevilla silmillään Lehtimaata, niin että tämä tunsin niiden tunkevan syyllisen sydämensä sisimpään sopukkaan ja alkoi jälleen vapista.

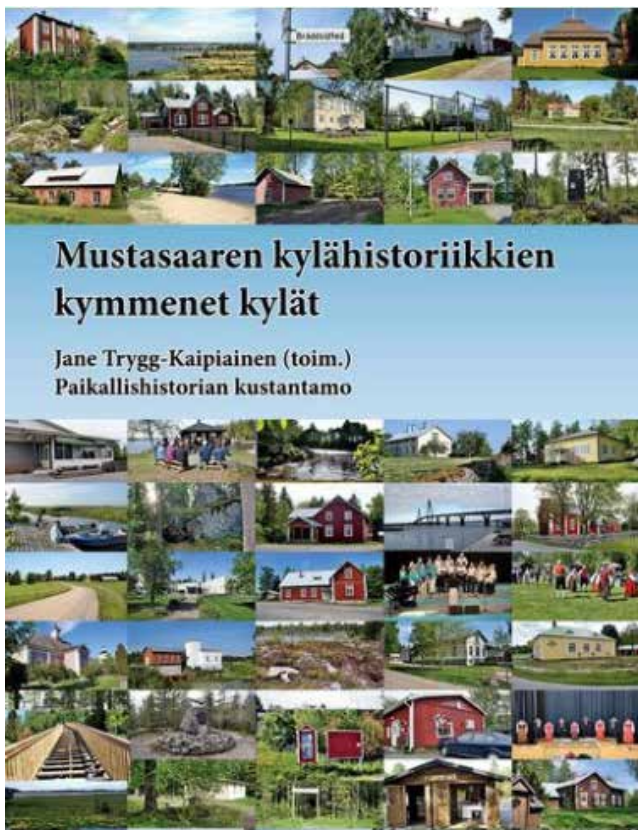
Apulaiset panivat pois kynänsä, ja kädet ristissä rinnan päällä tarkastivat häntä uhkaaviin asentoihin asettuneina. Lehtimaa katsoi sivulleen ja näki lautamiesten tukeat katseet, takana olivat taas kuulijat kymmenine silmineen. Hänen polvinivelensä pettivät, niin että jalkaraudat kalisivat, ja vanginvartijat tulivat häntä tukemaan. Hän puristi silmänsä pieniksi, kokosi kaikki

milla lyhyillä lauseilla. Lehtimaan kasvot lävähtivät palttina vaaleiksi, hän käännähti tuomarin puoleen pikaisella nykäyksellä, joka oli olevinaan kumarrus, ja sanat tarttuivat hänelle kurkuun, kun hän sanoi:

— Pitääkö minun siis vannoman itseni vapaaksi?

Kaikkia läsnäolijoita pyrki naurattamaan, mutta tuomari alkoi suomeksi selittää Lehtimaalle, mikä on rangaistus siitä jos vannoo väärin ja kuinka väärän valan tekijä heittää sielunsa iankaikkisesti paholaisen haltuun. Merkkillistä, kuinka voimakkaasti tuo pikkuinen mies vaikutti. Nuo leikilliset silmät rypistyivät uhkaavan totisiksi ja sanat tunkivat kuin terävät seipäät läpi Lehtimaan luiden ja ytimien. Tuomari päätti varoituksensa synkällä, uhkaavalla äänellä:

— Ja voitko sinä, Karl Juhananpoika Lehtimaa, nyt Jumalan ja korkean oikeuden edessä, oikean

Kirja on nimeltään ”Mustasaaren kylähistoriikkien kymmenet kylät” ja kirjoittaja on filosofian maisteri, pedagogie magister ja tietokirjailija, Pohjanmaalla asuva kunnallispoliitikko ja maailman tarkkailija.

Kirja kertoo lyhyesti nykyisen Mustasaaren jokaisen kylän historiasta, hallinnosta, elinkei-

noista, kulkuyhteyksistä, yhdistyksistä ja sosiaalisesta elämästä, ihmisistä, rakennuksista, ominaispiirteistä ja tarinoista. Kirja auttaa ymmärtämään erittäin suuria maankohoamisen ja historiallisen kehityksen aiheuttamia muutoksia kylien asukkaiden elinolosuhteissa ja kertoo, miten näistä kylistä tuli sellaisia, kuin

voimansa viimeiseen ponnistukseen, vetäytyi tuomarinpöydän ääreen ja paiskasi koko kämmentensä Raamatun päälle.

— Ainoastaan etusormi ja keskisormi! karjaisi tuomari.

Lehtimaa veti pois liiat sormet, ja niin alkoi tuomari juhlallisella äänellä lukea valan sanoja.

Lehtimaa oli herennyt ajattelemasta, hän odotti vain joka hetki, että pahalainen tempaisi hänet mukaansa, mutta kun niin ei tapahtunut, saneli hän sanansa tuomarin mukaan koneellisesti, vapisevalla äänellä ja niin epäselvästi, että yleinen syyttäjä ja lautakunta tulivat lähemmä ja tuomari alkoi alusta vaatien, että hänen täytyy puhua niin että kuuluu. Juuri kun hän melkein tiedottomassa tilassa oli päässyt niin pitkälle, että hänen olisi pitänyt vanna pois sielunsa autuus, tuntui kuin olisi Jumala yhtäkkiä ottanut kaikki hänen voimansa. Hän vaiken, kalpeni ja horjahti,

kädet liukuivat pois kirjan päältä, vanginvartijat tarttuivat hänen kainaloihinsa estääkseen häntä kaatumasta, ja hänen edessään seisoj virkatakkinen yleinen syyttäjä ja huusi vahingonilosta säteilevin silmin:

— Ahaa! Siinä se nyt on valapattol!

Lehtimaan mielikuvitus, joka aina oli ollut vilkas, oli kiihottunut äärimmillen oikeuden edessä, ja nyt hän oli vähällä pyörtyä. Neljänneksen kuluttua oli hän matalalla ja uupuneella äänellä, tuoliilla istuen, vanginvartijain tukemana ja uteliaiden ihmisten ympäröimänä tunnustanut kaiken.

Tunnustuksen jälkeen tuomittiin tuo puolikuollut pahantekijä mestattavaksi ja teloitettavaksi tahallisesta kaksoismurhasta, joka rangaistus kuitenkin heti lievennettiin elinkautiseksi vankeudeksi Siperiassa.

Oikeudenistunto päättyi rukouk-

ne tänä päivänä ovat.

426 sivua ja värikuvia jokaisesta kylästä. Ja kyliä onkin monta Mustasaarella! Lähes 40 kylää ja jokaisen kylän historiaa esitellään kirjassa.

Kirjaa voi ostaa esimerkiksi Ad Libriksestä:

<https://www.adlibris.com/fi/kirja/mustasaaren-kylahistoriikkien-kymmenet-kylat-9789528021063>

Uusi aborttilaki helpottaa palvelujen saatavuutta Pohjanmaalla

Pohjanmaan Hyvinvointipalvelujen läänissä on tulossa merkittäviä muutoksia aborttipalvelujen alalla 1.9. alkaen. Uuden lain mukaan raskauden keskeyttämistä hakevien henkilöiden ei tarvitse enää lähetettä terveyskeskuksesta. Sen sijaan voit varata suoria aikoja Gynekologian poliklinikalle.

Keskeinen muutos yksinkertaistaa aborttien tekemistä ennen kahdestatoista raskausviikkoa. Toisin kuin aikaisemmissa säännöksissä, raskaana olevien ei enää tarvitse perustella irtisanomista tai hakea lupaa usealta lääkäriltä. Nyt riittää naisen oma pyyntö.

”Aiemmin aborttiin oli ter-

veyskeskuksen lähete pakollinen, mutta nyt voit soittaa suoraan gynekologian poliklinikallemme ja varata ajan”, kertoi yligynekologi Jennica Kööpikkä.

Neuvolaan ottamisen jälkeen irtisanomisen hakijoille tehdään laboratoriotutkimuksia, minkä jälkeen konsultaatiot sairaanhoitajan ja lääkärin kanssa. Useimmissa tapauksissa tarjotaan lääketieteellisiä abortteja, jolloin potilaat voivat suorittaa toimenpiteen kotona.

On tärkeää huomata, että uusi menettely ei muuta 12. raskausviikon jälkeisiä abortteja koskevia määräyksiä. Irtisanominen edellyttää jatkossakin Sosiaali- ja terveysalan valvontaviraston Valviran toimilupaa. Nämä tapaukset ovat suhteellisen harvinaisia ja liittyvät tyypillisesti sikiön kehityshäiriöihin, äidin terveysongelmiin tai muihin perusteltuihin syihin. (Pohjanmaan hyvinvointialue)

Aborttimäärän lasku

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) mukaan aborttien määrä on ollut tasaisessa laskussa viimeisten vuosikymmenten aikana. Abortin hakemisen syitä voivat olla esimerkiksi ehkäisyn käytön puute, taloudelliset haasteet, rajalliset tukiverkostot tai

sella sitten kun vanginvartijat melkein kantamalla olivat vieneet Lehtimaan ulos salista. Tuomarin kasvoista katosi virallinen ilme, nimismies pöyhistelike kuin riikinkukko, apulaiset niistivät tyytyväisinä nenänsä, vaihdettiin muutamia sanoja asian odotamattomasta päättymisestä, lautakunta läksi pois, ja ivallinen viisaustieteen kandidaatti kutsuttiin illanviettoon totilas ja kahden korttipakan ääreen, jossa hän vihdoinkin sai tilaisuuden taitoaan näyttää.

KUDESTOISTA LUKU

Kauan odotettu kesä tuli hyvissä ajoin tuoden lämpöä paleltuneille ja hyviä toiveita nälkäisille. Kuukautta aikaisemmin kuin viime vuonna vihersivät lehdot, ja niillä pelloilla, jotka oli saatu kylvetyksi, kohosi oras vihreänä ja mehevänä, teki tähkää ja hedelmöi hyvin enteitä. Mutta suuri, vasta herännyt toivo lamaautui taas pian, ja näytti siltä kuin ei

kärsimysten mitta vielä olisi ollut täysi. Kulkutaudit lähtivät liikkeelle epäterveellisistä pesäpaikoistaan rautatien varrelta, levisivät nopeasti kuin kulo kuivassa kanervassa ja heittivät sadat ja tuhannet niistä, jotka vaivoin olivat päässeet kovan talven yli, kurjille tautivuoteille, joilta he eivät koskaan tulisi hengissä nousemaan.

Pettuleivillä oli köyhiä Kotkaisen kartanossa saatu ruokkia aamusta iltaan. Nyt täytyi muuttaa sairashuoneeksi suuri olkilato, jonka varatuomari kernaasti oli luovuttanut rouvansa ja neiti Anne Charlotten käytettäväksi. Sinne levitettiin kaikki talon joutilaat makuuvaatteet ja peitteiksi saatiin huutokaupasta ostaa sovitavien filtejä. Samalla sovittiin erään nuoren Hämeenlinnan lääkärin kanssa, että hän kerran viikossa tulisi tarkastamaan tätä tilapäistä sairashuonetta.

JATKUU

Tätä lehteä voi lukea missä tahansa

mutta helpoin tapa on luultavasti lukea se tabletilla, kuten täällä Voitilan koskella

ikään liittyvät huolenaiheet. Uuden lain mukaan ihmisten ei enää tarvitse perustella terveydenhuoltohenkilöstöä.

”Uusi laki linjaa Suomen käytännöt muiden Pohjoismaiden kanssa”, Kööpikkä totesi.

THL:n tietojen mukaan Suomessa tehtiin viime vuonna noin 7 900 aborttia, joista 252 tehtiin Pohjanmaalla. Luvut osoittavat raskauden keskeytysten vähentymistä erityisesti nuorten keskuudessa.

Alle 25-vuotiaiden ilmaisen ehkäisyn vaikutusta aborttien määrään seurataan tarkasti. Kööpikkä korosti, että tarjolla on erilaisia ehkäisyvaihtoehtoja ja rohkaisti etsimään itselleen sopivimman. Ehkäisykliniikka palvelee kaiken ikäisiä ihmisiä heidän ehkäisytarpeensa kanssa.

Raskauden keskeyttämistä harkitseville Pohjanmaan Hyvinvointipalvelut läänissä 1.9.2023 alkaen ajan voi varata soittamalla:

Vaasa puh. 06 213 2011 arkisin klo 14.00-14.45 tai

Pietarsaari/Pietarsaaret puh. 050 4616337 arkisin klo 13.00-13.30.

Ensimmäisen ajanvarauksen jälkeen lähetetään lähete laboratorioon ja aika Gynekologian poliklinikalle sekä seurantatutkimus neljän viikon kuluttua abortin jälkeen.

(Pohjanmaan hyvinvointialue)

Seniorilinja laajentaa

Toukokuussa Vasassa ja Laihiassa käynnistetty Seniorilinja

laajentaa nyt palveluaan kattamaan koko Pohjanmaan hyvinvointialueen. Senior Line on palvelunumero yli 65-vuotiaille henkilöille, jotka tarvitsevat arvioinnin terveydenhuollon tarpeistaan. Kun soitat seniorilinjalle, sinun ei tarvitse selata valikkovaihtoehtoja; puheluihin vastaa ammattitaitoisesti koulutettu terveydenhuollon henkilöstö, joka osaa arvioida terveydenhuollon tarpeita, antaa ohjausta, neuvoja ja ohjeita itsehoitoon.

”Jos puheluun vastaaja ei pysty välittömästi käsittelemään soittajan pyyntöä, hän ohjaa tiedustelun toimivaltaiselle viranomaiselle, joka ottaa soittajaan yhteyttä mahdollisimman pian. Emme siirrä puheluita numeroon, jossa soittajan on odotettava. linja uudelleen”, sanoo osastopäällikkö Erja Lahti.

Lahti korostaa, että Seniorilinja on käyttäjätystävällinen eläkeläisten yhteydenpitokanava, jonka hyvinvointialue on kehittänyt asiakaspalautteen perusteella. Monien eläkeläisten mielestä asiakaspalveluun soittaminen on haastavaa, koska se vaatii selaimista eri valikkovaihtoehtoja.

He saivat kesän aikana useita tiedusteluja naapurikunnilta.

”Vasan ja Laihelan asiakkaiden palaute on ollut positiivista. Viime keväänä ja kesänä seurasimme puheluiden määrää arvioidaksemme, kuinka monta työntekijää tähän palveluun tarvittaisiin. Kun teknologia antoi meille mahdollisuuden laajentaa palvelua, päätimme tehdä sen mahdollisim-

man pian. mahdollisimman.”

Seniorilinja on osa asiakaspalvelukeskusta, ja puheluihin vastaavat hyvinvointialueen terveydenhuollon ammattilaiset.

”Voimme tasapainottaa puheluhiippuja asiakaspalvelukeskuksessa ja kohdistaa tarvittaessa lisää henkilökuntaa Senior Line-linjalle ja päinvastoin.” (Pohjanmaan hyvinvointialue)

Vältä ruuhka-aikoja – soita iltapäivällä

Maanantaiammut ovat Senior-linjan vilkkaimpia aikoja.

”Jos asia ei ole todella kiireellinen, kannattaa odottaa iltapäivään, sillä silloin on aina hiljaisempaa”, sanoo Heidi Kangas, yksi Seniorilinjalla puheluihin vastaajista.

Asiakkaat tarvitsevat usein terveydenhuollon tarpeidensa arviointia, mutta he tietävät usein myös laboratoriotuloksiaan tai röntgenkuviaan.

”Mutta terveyteen tai hyvinvointiin liittyvissä matalakynnyskysymyksissä voit soittaa Seniorilinjaan”, Kangas sanoo.

Eläkeläiset voivat edelleen ottaa yhteyttä asiakaspalveluun, jos he tarvitsevat terveydenhuollon tarpeidensa arviointia, neuvontaa tai varata ajan lääkärin tai sairaanhoitajan vastaanotolle. (Pohjanmaan hyvinvointialue)

Rokkikoulussa vapaita paikkoja nuorille muusikoille

Vaasan kaupungin nuorisopalveluiden ylläpitämässä Rokkikoulussa on tälle syksyille vapaita oppilaspaiikkoja bändiopetuksessa. Rokkikoulussa 13-17-vuotiaat vaasalaiset voivat harrastaa pop- ja rock-musiikkia eri muodoissa.

Rokkikouluun todellista matalan kynnyksen harrastamisesta nuorille, sillä mukaan voi tulla ilman mitään kokemusta; vaaditaan vain kiinnostus musiikkia ja bändisoittoa tai -laulua kohtaan.

- Omia soittimiakaan ei alkuun tarvitse olla, vaan ne saa meiltä lainaksi. Osallistumismaksu bändiopetukseen on vain 11,50 euroa per henkilö lukukaudessa, kertoo Rokkikoulun ohjaaja Sami Silanpää. (vaasa.fi)

THL suosittelee

THL suosittelee iäkkäille ja tietyille riskiryhmille koronarokotteen syystalven 2023 te-

hosteannosta uudella variantti- valmisteella

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) suosittelee, että toukokuussa annetun ennakoarvion mukaisesti koronarokotteen syystalven 2023 tehosteannos annetaan 65 vuotta täyttäneille, 18 vuotta täyttäneille lääketieteellisiin riskiryhmiin kuuluville sekä 12 vuotta täyttäneille voimakkaasti immuunipuutteisille. Rokotteena käytetään uutta XB-B.1.5-varianttivalmistetta sitten kun se saa myyntiluvan.

Suurimmassa vakavan koronataudin riskissä oleville ryhmille suositellaan tehosteannosta, koska koronatautia esiintyy mahdollisesti jälleen enemmän syksyllä ja talvella. Uuden tehosteannoksen on tarkoitus vähentää vakavia sairastumisia, sairaalahoidon tarvetta ja koronaan liittyviä kuolemia.

”Laajaan koko väestön rokotamiseen ei ole lääketieteellistä perustetta. Alle 65-vuotiailla, joilla ei ole vakavalle koronataudille altistavia sairauksia, aiemmin suositellut kolme rokoteannosta sairastetut koronataudit mukaan lukien antavat yhä hyvän suojan vakavaa koronatautia vastaan”, sanoo THL:n asiantuntijalääkäri Mika Muhonen.

Ei ole odotettavissa, että XB-B.1.5-rokotteet antaisivat merkittävää suojaa lievää koronatautia ja tartuntoja vastaan. Tämän vuoksi sosiaali- ja terveydenhuollon työntekijöille syystalven tehosteannosta suositellaan vain silloin, jos työntekijä kuuluu ikänsä tai perussairauksiensa vuoksi tehosteannoksen kohde-ryhmään. Kaikkien sote-ammattilaisten tehosteannoksille ei ole lääketieteellisiä perusteita.

Ilkka-Pohjalainen

Lokauun alusta lähtien lehti ei enää ilmestu sunnuntaisin. Viimeinen sunnuntainumero ilmestyy 23.9.23. Sen sijaan lauantai-lehti tulee olemaan laajempi, eli siinä tulee olemaan runsaasti lukemista koko pyhäksi.

Syy tähän muutokseen ovat kohonneet paperi- ja jakelukustannukset.

Myöskään digilehti ei enää ilmesty sunnuntaisin, vaikka sen julkaisemiseen ei liity paperi- ja jakelukustannuksia. Mutta leh-

den verkkosivulla on sunnuntai-sinkin tuoretta luettavaa.

Lehdillämme on ISSN-numerot

Suomen ISSN-keskus on antanut sanomalehdillemme kansainväliset lehtikoodit, niin sanotut ISSN-koodit. Tämä varsin perusteellisen harkinnan jälkeen. Joten nyt olemme virallisesti osa suomalaista sanomalehtimaailmaa. Olemme sanomalehtiä ”oikeasti”

Mikä on rasismi?

Rasismien käsitteen hallitus äskeisessä tiedonannossaan ymmärtää seuraavasti: Rasismi perustuu yksilöiden tai ihmisryhmien määrittelyyn alempiarvoisiksi esimerkiksi etnisen alkuperän, ihonvärin, kansalaisuuden, kulttuurin, äidinkielen tai uskonnon perusteella. Rasismia voi ilmetä yhteiskunnassa syrjivinä normeina tai käytäntöinä esimerkiksi työelämässä. Rasismi voi näyttäytyä yksilöiden ja ryhmien välillä syrjivänä käytöksenä. Yksilöiden ja ryhmien väliset ennakkoluulot ja vierauden pelko voivat toimia kasvualustana rasismille. Rasismi luo eriarvoisuutta ja vahingoittaa sen kohteiden lisäksi koko yhteiskuntaa.

Anthony Blinken,

USAn ulkoministeri, vieraili Ukrainassa viime keskiviikkona.

Hän ilmoitti Ukrainan presidentille Volodymyr Zelenskylle, että Yhdysvallat tarjoaa Ukrainalle uuden tukipaketin, joka sisältää sotilaallista, humanitaarista ja taloudellista apua. Pakettiin sisältyy myös 200 miljoonaa euroa, jotka käytetään Ukrainan oikeusjärjestelmän tukemiseen ja korruption torjunnan tehostamiseen.

Myös Tanskan pääministeri Mette Frederiksen vieraili Kiiovassa keskiviikkona. Hän piti pu-

heen osavaltion parlamentissa. Tanska on luvannut antaa Ukrainalle 19 F-16-hävittäjää.

Hoitotakuu

Hoitotakuuta ei kiristäkään

Syyskyyntä alussa astui tiukennettu hoitotakuu voimaan. Lääkäriin pitää päästä kahden viikon sisällä myös ei kiireellisissä tapauksissa. Hyvinvointialueilla on ilmeisiä vaikeuksia noudattaa tätä.

Tarkoitus oli että tämä kahden viikon aika noin vuoden kuluksena lyhenesi yhteen viikkoon.

Uusi hallitus harkitsee nyt että tätä vuoden kuluttua tapahtuvaa kiristystä ei toteutetakaan. Ehdotus on että kahden viikon hoitotakuu pidetään voimassa, henkilöstöpulan takia.

Lintu-influenssa

Tartunta löytynyt 26 turkistarhalta

Lintuinfluenssaepidemia alkoi pohjalaisilla turkistarhoilla heinäkuun puolivälissä. Ensimmäinen tartunnan saanut turkistarha löytyi Ruokaviraston laboratoriotutkimuksissa 13. heinäkuuta, ja sittemmin lintuinfluenssatarvuntoja on varmistunut kaikkiaan 25 turkistarhalta. (Ruokavirasti.fi)

Presidentti-vaalit

Presidenttiehdokkaat tähän mennessä

Ehdottaita on jo lukuisasti. Tässä lista tärkeimmistä:

Liike Nyt valitsi puoluekokouksessaan 18. kesäkuuta 2022

Suomen historiakustannus

Kirja ”Alexandra Theodora Frosterus-Såltin och hennes taylor” on ilmestynyt. Myynissä mm täällä:

- adlibris.fi

- <https://akateeminenwebshop.com/>

puheenjohtajansa, kansanedustaja Hjallis Harkimon presidenttiehdokkaakseen.

Vihreät päätti puoluekokouksessaan 10. kesäkuuta 2023 tukea vaaleissa Pekka Haavistoa, joka pyrkii presidenttiehdokkaaksi valitsijayhdistyksen kautta. Mahdollisesti Pekka Haavisto haluaa tällä tavalla hiukan etäännyttävä vihreistä vaaliessa, vihreät epäonnistuivat raskaasti viime eduskuntavaaleissa.

Euroopan komissaari Jutta Urpilainen on kertonut harkitsevansa ehdokkuutta hänen käydessään Vaasassa viikko sitten ja SDP on päättänyt kutsua häntä puolueen ehdokkaaksi marraskuussa.

Sanna Marin kannusti Juttua tulemaan ehdokkaaksi toissapäivänä.

Kokoomuksen puheenjohtaja Petteri Orpo kertoi 14. elokuuta 2023, että kokoomuksen presidenttiehdokkaaksi pyydetään Alexander Stubbia, joka sittemmin on tähän suostunut. Aiemmin presidenttiehdokkuutta harkinnut Antti Häkkänen kertoi samana päivänä tukevansa Alexander Stubbin ehdokkuutta. Päätös oli yksimielinen vaikka useat johtavassa asemassa olivat kannattaneet Häkkästä aikaisemmin.

Li Andersson on kertonut harkitsevansa ehdokkuutta. Varmaan

ei ihan hyvä idea, koska hänelle annettuja ääniä vähentävät Jutta Urpilaisen mahdollisuuksia päästä toiselle kierrokselle.

Perussuomalaisten kandidaatti on Jussi Halla-aho, puolueen entinen puheenjohtaja ja nyt eduskunnan puhemies.,

Kristillisdemokraattien puoluekokous on asettanut puolueen puheenjohtajan, ministeri Sari Essayah'n puolueen presidenttiehdokkaaksi.

Suomen Pankin pääjohtaja Olli Rehn ilmoitti halukkuutensa presidenttiehdokkaaksi 21. kesäkuuta 2023. Hän alkoi kerätä kannattajakortteja presidentinvaaleihin valitsijayhdistyksen avulla.

Entinen kansanedustaja Pavo Väyrynen (Keskusta) ilmoitti halukkuutensa presidenttiehdokkaaksi 12. kesäkuuta 2023. Hän alkoi keräämään kannattajakortteja presidentinvaaleihin valitsijayhdistyksen avulla. Väyrynen ilmoitti, ettei voinut kannattaa

mahdollista Olli Rehnin (Kes-kusta) ehdokkuutta. Paavo ei varmaan itsekään muista kuinka monta kertaa hän on ollut ehdokkaana.

Ulkopoliittisen instituutin johtaja Mika Aaltola ilmoitti 3. elokuuta 2023 tavoittelevansa ehdokkuutta valitsijayhdistyksen avulla.

RKP:llä ei ole presidenttiehdokasta

Asiasta ilmoitti puheenjohtaja Anna-Maja Henriksson torstaina. Puolue ei myöskään tue ketään ehdokkaista.

Tänään

Antti Lindtman ja historian tuntemus

Antti Lindtman valittiin sosiaalidemokraattisen puolueen, SDP:n, puheenjohtajaksi viikko sitten.

3.9 uusi puheenjohtaja piti linjapuheen. Seuraavassa on pieni ote tästä linjapuheesta:

”Sen tiedämme, että sosialidemokraattien ääntä ei ole koskaan voitu vaimentaa.

Ei tuolloin 1930-luvun alussa, jolloin SDP torjui oikean ääri-laidan, kun Lapuan liike terrorisoi, muilutti ja murhasi. Siinä missä maltillinenkin oikeisto pysyi hiljaa, sosialidemokratia puolusti laillisuutta. Monet tekivät sen jopa henkensä uhalla, jotkut sen menettäen.

Eikä ääntämme vaimennettu sodan jälkeisinä vaaran vuosina, kun torjuimme vasemman ääri-laidan. Jälleen poliittinen oikeisto oli hiljaa, nyt valvontakomission pelossa, kun kommunistit aiheuttivat epäjärjestystä ja mielipideterroria yrittäen soluttautua valtion eri organisaatioihin. Se pysäytettiin SDP:n ”Jo riittää”-kampanjalla 1948.

Aina maamme kohtalon hetkilä SDP on voimakkaimmin puolustanut demokratiaa, oikeusvaltiota ja myös lehdistönvapautta, koska ne ovat maamme edistykseen turva ja tae. SDP on ollut se liike, joka on aina taistellut ääri-liikkeitä vastaan, torjunut varjot, näyttänyt valoa. Liike, joka on ollut taantumuksellisuuden vahvin vastavoima. Sitä me olemme

myös tänään!”
Eli Antti Lindtmanin mielestä SDP on aina voimakkaimmin puolustanut demokratiaa, oikeusvaltiota ja myös lehdistönvapautta. Hän ottaa kantaa esimerkiksi tapahtumiin 30-luvun alussa. Entä jos menemme siitä ajasta hiukan toistakymmentävuotta taaksepäin?

Puolue perustettiin vuonna 1899. Vuoden 1916 vaaleissa puolue sai murskavoiton ja sillä oli enemmistö eduskunnassa. Seuraavassa vaalissa porvarit voittivat.

Syksyllä 1917 pidettiin ylimääräinen puoluekokous, jossa puhujana oli muun muassa itse Josef Stalin. Puoluekokous päätti luopua parlamentaariesta linjasta ja kannattaa vallankumousta.

Porvarillinen eduskunta julisti Suomea itsenäiseksi 6.12.1917. SDP vastusti julistusta, mutta Lenin kannatti Suomen itsenäisyyttä, joka siis toteutui.

SDP:n puolueuuvosto koontui 23 tammikuuta 1918. Siinä tehtyjen päätösten nojalla aloitettiin 28 tammikuuta aseellinen konflikti, jossa alkuun otettiin valta pois lailliselta hallitukselta ja vaaleilla valitulta eduskunnalta. Missä SDP oli silloin? Ensimmäisiä toimentiteitä oli kieltää porvarillinen lehdistö eli ei SDP puolustanut mitään lehdistön vapautta.

Syntyi raaka sisällissota jossa murhia tehtiin puolin ja toisin. Kymmeniätuhansia suomalaisia kuoli tämän sodan aloittamisen takia. Meillä ei ole enää tarvetta tuomita ketään mukana ollutta, he eivät ole enää joukossamme.

Mikä talo tämä on?

Viime viikon talo:
Salteriet, Svedjehamn, Björköby

PensilSketchApp

Mutta kun ison puolueen uusi puheenjohtaja näyttää unohtavan nämä Suomen historian traagisimpia hetkiä niin se eittämättä hämmästyttää.

Tapahumat

Sunnuntaikävely

Joka sunnuntai 10 km:n kävely kauppatorilta. Kuten tänään 10.9.23.

Kävelemme yhdessä eri puolilla Vaasaa, tahdin määräävät mukanaolijat, ketään ei jätetä yksin. Lyhyempikin matka mahdollinen. Kävelyn jälkeen käymme jossakin sopivassa kahvilassa juomassa omakustanteinen kahvi tai tee.

Vaasan Kävelyklubin järjestämä.

<http://www.vaasanmarssi.fi>

Söderfjärdenin Meteoriihi - vierailukeskus

Näyttelyt ja multimedia Söderfjärden-kraatterin historiasta. Tähtiobservatorio. Kahvila vanhassa riihympäristössä.

520 miljoonaa vuotta sitten iso taivaankappale putosi tähän paikkaan, seurauksena pian 5 km leveä kraatteri, nykyinen Söderfjärden.

- 10.9.2023 klo 12.00 – 18.00
- 13.9.2023 klo 18.00 – 20.00
- 17.9.2023 klo 12.00 – 18.00
- 20.9.2023 klo 18.00 – 20.00
- 24.9.2023 klo 12.00 – 18.00

klo 12.00 – 18.00
27.9.2023
klo 18.00 – 20.00

Juurilla -kirkkokonsertti

Vaasan ja Vähänkyrön kunta-liitoksen 10-vuotisjuhluvuoden kunniaksi JUURILLA -kirkkokonsertti

Konsertissa esiintyy: Vaasan kaupunginorkesteri, Eero Lehtimäki, kapellimestari, Kreetta-Maria Kentala, viulu

Vaasan kaupunginorkesterin pitämä konsertti pidetään torstaina 15.9. klo 19.00 Vähänkyrön kirkossa, jossa kuullaan Jean Sibeliuksen, Toivo Kuulan ja Vähässäkyrössä syntyneen Erik Tulindbergin sävellyksiä.

ATENEUM, Helsinki

ALBERT EDEL FELTIN näytely on avattu ja jatkuu 17.9 asti.

Todella näkemisen arvoinen!

TIKANOJAN TAIDEKOTI

Kaarina Heikinheimon 5+ huonetta näyttely

Tekstiilitaidetta, kuparilangasta tekstiilireliefeihin

Vaasalainen tunnettu tekstiilitaiteilija. Näyttelyssä mittavan kaavan esteettinen kokonaisuus. Näyttely jatkuu 24.9.asti

WASA TEATER

”Vänd om min längtan”
Ensi-ilta 16.9-23

Ann-Luise Bertellin, Thomas Enrothin, Åsa Jinderin, Nils-Petter Ankarblomin uusi

pohjoismainen musikaali. Ohjaus Erik-André Hvidsten.

<https://www.wasateater.fi/>

BOCK'S OKTOBERFEST 2023

20-23.9.23

<https://bockscornerbrewery.com/fi/event>

Minna Canth-seminaari ja miniooppera

“Nainen kuin jäänyt sampaanja”

8.10.23 klo 12-15

Vaasab kaupungintalo

Vaasan Naisklubi

VAASA BAROQUE

Syksyn oopperatapaus – Höstentens operahändelse!

Joseph Martin Kraus: PROSERPIN

Krausin ooppera Proserpin saa Vaasa Baroqueissa Suomen ensi-iltansa kansainvälisen solistikaartin ja Vaasan kaupunginorkesterin esittämänä. Esitykset ovat pe 13.10.2023 ja la 14.10.2023 klo 19.00 Vaasan kaupungintalon juhlasalissa.

<https://vaasabaroque.com/>

ATENEUM

VÄRIÄ & VALOA – IMPRESSIONISMIN PERINTÖ

20.10.2023–25.2.2024

Näyttely esittelee impressionistista ja uusimpressionistista taidetta ajanjaksolta 1860–1916. Väriä & valoa rinnastaa kansainvälisen taiteen huippunimet suomalaisen väritäiteen lyhyeen, mutta intensiiviseen kukoistuskautteen.

”Lautasella”-messut 28-29.10 2023

Keliakialiitto ja Messukeskus järjestävät Lautasella 2023-messut Helsingissä lauantaista sunnuntaihin 28.–29.10.2023. Messut pidetään samaan aikaan Kirjamesujen ja Viini & Ruoka-tapahtuman kanssa.

Lautasella-messut kokoavat eri erityisruokavaliot saman katon alle Helsingin Messukeskuksessa. Luennot ja tietoisut Lautasella-lavalla antavat vinkkejä hyvää, turvalliseen ja maukkaaseen arkeen.

Gluteeniton elämä -alueella esitellään, maistatetaan ja myydään pelkästään gluteenittomia tuotteita.

keliakialiitto.fi/messut.

RUSK

Kamarimusiikkia Pietarsaaressa 21.–25.11.2023

Kuninkaallinen juhla Kansainvälistä luovuutta vuoden pimeimpään aikaan <https://ruskfestival.fi/fi/>

Ilmaston muutos

Äärimmäiset säätapahdumat Kreikassa: merkki ilmastokriisistä

Kreikka on kärsinyt useista äärimmäisistä sääilmiöistä viime viikkoina, mukaan lukien tuhoisat metsäpalot, rankkasateet ja ennätykselliset helleaallot. Nämä tapahtumat ovat jyrkkä muistutus ilmastonmuutoksen vaaroista, mikä tekee äärimmäisistä sääilmiöistä yleisempiä ja vakavampia.

Viime viikkoina Kreikan halki riehuneet metsäpalot ovat olleet maan historian pahimpia. Tulipalot ovat tuhonneet metsiä, koteja ja yrityksiä, ja ne ovat pakottaneet tuhannet ihmiset evakuoimaan kodeistaan. Tulipalot ovat myös olleet suuri terveysriski, sillä niistä on vapautunut haitallisia epäpuhtauksia ilmaan. Myös Kreikassa viikon takaiset rankkasateet ovat aiheuttaneet laajoja vahinkoja. Paikka paikoin on satanut 500 millimetriä (melkein Suomen kokonaisen vuoden sademäärä) muutamassa tunnissa. Sateet ovat aiheuttaneet tulvia ja mutavyöryjä, jotka ovat tuhonneet koteja ja infrastruktuuria.

Kreikkaan viime viikkoina iskenet ennätykselliset helleaallot ovat myös olleet suuri terveysriski. Helleaallot ovat aiheuttaneet lämpöhalvauksia ja muita helteeseen liittyviä sairauksia sekä vaikkeuttaneet ihmisten työtä ja jokapäiväistä elämää.

Kreikan äärimmäiset sääilmiöt ovat merkki ilmastokriisistä. Ilmastonmuutos tekee äärimmäisistä sääilmiöistä yleisempiä ja ankarampia, eikä Kreikka ole ainoa maa, joka on kärsinyt. Viime vuosina on ollut tuhoisia metsäpaloja muualla Euroopassa, kuten Portugalissa ja Espanjassa, ja rankkoja sateita ja tulvia muualla maailmassa, kuten Kiinassa ja Intiassa.

Ilmastokriisi on vakava uhka

planeetallemme, ja meidän on ryhdyttävä toimiin sen ratkaisemiseksi. Meidän on vähennettävä kasvihuonekaasupäästöjä, investoitava uusiutuvaan energiaan ja suojeltava metsiämme. Meidän on myös sopeuduttava jo tapahtuviin ilmastonmuutoksen vaikutuksiin.

Äärimmäiset sääilmiöt Kreikassa ovat herätyssoitto. Meidän on toimittava nyt ilmastokriisin ratkaisemiseksi, muuten kohtaamme vielä tuhoisemmat seuraukset tulevaisuudessa.

Ukraina

Volodymyr Zelenskyy: Ukraina on monille maailmassa nyt henkilökohtainen moraalinen valinta - presidentin puhe Jaltan Euroopan strategiafoorumissa

Hyvät naiset ja herrat!

Paljon kiitoksia kutsusta ja toivotan teidät kaikki tervetulleiksi vuotuisen Jaltan eurooppalaiseen strategiafoorumiin.

Tämän vuoden foorumin teema on ”Tulevaisuus on päätetty Ukrainassa”. Mutta kun sanomme nyt ”Ukrainassa”, tarkoitammeko vain Ukrainan valtiota?

Sota Ukrainaa vastaan on sota moraalialla vastaan. Ja Ukrainan puolustaminen on ennen kaikkea moraalien puolustamista.

Itse asiassa, kun ihmiset puhuvat Ukrainasta, he puhuvat aggressiosta maastamme vastaan ja kyvystämme voittaa. Ukrainalaisten rohkeudesta. Maastamme, taivaastamme, Mustastamerestämme. Toisin sanoen maamme

inhimillisestä ja maantieteellisestä tilasta, jossa ei päätetä vain Ukrainan itsenäisyyden, vaan myös globaalin vakauden kohtalosta ja säännöistä, joiden mukaan suurin osa maailmasta on tottunut elämään rauhanomaisesti.

Ukrainaa koskevissa keskusteluissa on kuitenkin jotain, mikä ei ole niin ilmeistä.

Monille maailmassa Ukraina ei ole vain maa Euroopassa, joka puolustaa itseään Venäjän hyökkäystä vastaan. Monille Ukraina on nyt henkilökohtainen moraalinen valinta. Valinta siitä, mikä on heille todella arvokasta. Valinta siitä, mihin he todella haluavat uskoa. Valinta siitä, mitä asetet korkeimmalle ja todelliselle prioriteetillesi. Ukraina symboloi nyt vapauden tasoa, jossa eri maiden ihmiset tunnustavat omat standardinsa. Tunnista heidän asenteensa elämään ja elämän arvo. Kunnollista, suojattua elämää. Elämä, jossa ihmisillä on väliä. Joten kun puhumme nyt Ukrainasta, puhumme itse asiassa valtavasta moraalisesta tilasta, ja se on paljon laajempi kuin vain Ukrainan alue.

Ihmisen moraalien on voitettava tämä sota. Ja tämä ei ole vain Ukrainan asia valtiona, se on Ukrainan asia meidän kaikkien kanssa. Jokainen maailmassa, joka arvostaa vapautta, joka arvostaa ihmiselämää, joka uskoo, että ihmisten on voitettava.

Ja menestyksemme, Ukrainan erityinen menestys, ei riipu vain meistä, ukrainalaisista, vaan myös siitä, missä määrin koko maailman valtava moraalinen tila haluaa säilyttää itsensä. Siitä, missä määrin maailma pysyy moraalisesti mobilisoituneena.

Viikon kuva

Suomen eduskunta aloitti tiistaina syksyn istuntokausi

Viikon astronominen kuva

Marsin pinta 5 metrin korkeudelta

Five Meters over Mars
Image Credit: NASA, JPL-Caltech, Ingenuity

Explanation: On mission sol 872 (Earth date August 3) Ingenuity snapped [this sharp image](#) on its 54th flight [above the surface](#) of the Red Planet. During the flight the Mars Helicopter hovered about 5 meters, or just over 16 feet, above the Jezero crater floor. Tips of Ingenuity's landing legs peek over the left and right edges in the camera's field of view.

Ja uskon vahvasti tähän. Ja siksi olemme täällä.

Kunnia Ukrainalle!

Lisenssi: Creative Commons Nimeä-Ei-kaupallinen-Ei johdannaisia 4.0 International. Linkki: www.president.gov.ua

Terveys

Liikunta estää aivojen vanhenemista - tai ainakin hidastaa!

Liikunnan myönteiset vaikutukset aivojen ikääntymiseen ovat tunnettuja, ja liikunnan seurauksena verenkiertoon erittyvät exerkinit – liikunnan seurauksena erittyvät tekijät – ovat nousseet esiin näiden vaikutusten mahdollisina välittäjinä. Kuitenkin näiden exerkien alkuperä ja

tarkka toiminta ovat pysyneet epäselvinä, kunnes nyt uusi tutkimus valaisee osan tätä mysteeria. Tutkimus on tehty Australiassa, Queenslandin yliopistossa, tohtori Odette Leiterin johdossa, ja luokset on julkaistu Nature-lehdessä nyt elokuussa.

Tutkimuksessa esitetään näyttöä siitä, että eräs anti-ikäntymiseen vaikuttava exerkini erittyä verihutaleista. Tutkimus osoittaa, että liikunta aktivoi verihutaleita ja että ne ovat välttämättömiä liikunnan aiheuttamalle hippokampuksen esiasteiden solujen lisääntymiselle vanhenevissa hiirissä. Tutkimuksessa havaittiin myös, että verihutaleiden erittämän CXCL4/verihutalekijä 4 (PF4) -nimisen exerkinin systeemisen tason lisääminen parantaa ikään liittyviä regeneratiivisia ja kognitiivisia heikentymiä

Ensi viikolla: Bodvatnetin ympäri

Siilojen purkaminen Siiloliven kautta

Vaasan betonisiilot rakennettiin vuosina 1958-63. Niiden läheisyydessä toimi mylly, jonka toiminta sitten lopetettiin vuonna 1992. Sen jälkeen siilot eivät ole olleet käytössä. Parikymmentä vuotta sitten suunniteltiin opiskelija-asuntoja siiloihin. Mainio idea, mutta esteenä oli betonirakenteiden sienikasvustot. Nyt siilojen purkaminen on aloitettu, huhtikuun lopussa tänä vuonna. Webkameran avulla vuodaan seurata miten purkaminen edistyy.

Tämä kuva on otettu 28.8.2023.

webkamera löytyy täältä:

<https://www.vaasa.fi/siilolive/>

hippokampuksen neurogeneesiin vaikuttavalla tavalla.

Nämä löydökset korostavat verihutaleiden roolia liikunnan ikääntymistä hidastavissa vaikutuksissa aivojen fysiologisen ikääntymisen yhteydessä. Tutkimus tuo uutta valoa siihen, kuinka liikunta voi parantaa aivojen toimintaa ikääntymisen myötä ja miten verihutaleet vaikuttavat tähän prosessiin. Tämä tutkimus voi auttaa kehittämään uusia strategioita aivojen terveyden ylläpitämiseksi ikääntymisen aikana.

Huumoria

Oikeudessa. Tuomari: — Oletteko varma, että syytetty oli juovuksissa. Todistaja: — Sitä en voi sanoa, herra tuo-mari, mutta hänen vaimonsa kertoi, että mies oli tullut kotiin ja tuonut mukanaan käymälänkannen ja yrittänyt sitä käyttää gramofooninlevynä.

Selvä johtopäätös. — Mistä voit sen päättää, ettei Alli pidä sinusta? — Kerroin hänelle kerran, että joka perheessä on yksi idiotti. — Ja mitä hän sanoi? — Hän kysyi, olinko ainoa lapsi.

Monologi. — Isä, mitä on monologi (yksinpuheilu). — Monologi on se, kun minä keskustelen äitisi kanssa.

Ilmoita WP:ssä

Tässä historiallisessa ja hypermodernissa päivälehdessä ensimmäisten joukossa mainostamisella voi olla PR-arvoa.

Ilmoitushinta on 6 €/palstamillimetri. Vakioilmoitukset ovat halvempia (25 mm korkea = 140 €, 50 mm = 280 €, 75 mm = 400 €. Toistuvat ilmoitukset = 30 % alennus. Lähetä ilmoitukset osoitteeseen vaasanpaivalehti@gmail.com

jpg-, tiff- tai png-muodossa. Mainokset pienennetään sitten 46 mm:n sarakkeen leveyteen.

Lukijoilta

Otamme erittäin mielellämme vastaan lukijoidemme kommentteja. Kommentteja, tarinoita, muistoja, keskustelua, uutisia kotoa. Tämä on luultavasti tämän paperin tärkein osa. Mutta tilaa on rajoitetusti, joten kirjoita mahdollisimman lyhyesti! Joten lähetä viestit osoitteeseen: vaasanpaivalehti@gmail.com

Waasan Päivälehti
vaasanpaivalehti@gmail.com

Kutsu

VAASAN KAUPUNGINTALON JUHLASALI
8.10.2023

KAMARIOOPPERA AINO KALLAKSEN
ELÄMÄSTÄ

NAINEN
KUIN
jäätyneyt
SAMPPANJA

SÄV. ILKKA KUUSISTO, LIB. AINO PIIROLA

Esiintyjät

MEZZOSOPRAANO
Kukka-Maaria Kallio

VIULU
Ninja Jakobsson

SELLO
Elena Hämäläinen

PIANO
Anna Roos

TANSSIJAT
Viivi Sjöblom, Aaron Saira

Hyvät ystävät,

SI Vaasalla on ilo kutsua Teidät mukavaan tapaamiseen
Sunnuntaina 8.10 klo 12-15

Herkullinen aamiainen on tarjolla klo 10-12 Original Sokos hotelli Vaakuna Ylätorilla
hintaan 14€.

Klo 12.00 alkaa Minna Canth -seminaari Vaasan Kaupungintalon juhlasalissa. Tämä on samalla
Suomalaisen Naisliiton ja Vaasan Suomalaisen Naisklubin juhla. Ohjelmassa on esitelmä ”Voimaisten merkitys nykynaisilla” ja ”Sydän täynnä tulta”, Aino Kallaksen kirjailijakuvasta.

Väliajalla nautitaan lasillinen kuohuvaa joka sisältyy hintaan.

Klo 13.45 alkaa kamariooppera ”Nainen kuin jäätyneyt samppanja, joka kuvaa Aino Kallaksen
dramaattista elämää.

Tilaisuuden tuotto käytetään lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseen.

Lipun hinta 20€

Lisätiedot ja ilmoittautumiset
marjatta.bjorknas@gmail.com
0400368371

Lämpimästi tervetuloa Vaasaan!

SI VAASA - VASA

WASA DAGBLAD

GPT3

Lösnummer 1 €
Gratis på nätet

ISSN 2954-2448

Nr 38 Söndagen den 10 september 2023

Wasa Dagblad - en modärn tidning med layout från 1870-talet. Då hade de flesta tidningarna detta format, motsvarande A4, och 4 sidor. Mycket text, men inga bilder alls, så det finns mycket att läsa på 4 sidor. Tidningen innehåller citat från gamla dagstidningar, hämtade från Nationalarkivet (digi.kansalliskirjasto.fi). GPT3 gör en del av det rutinmässiga redaktionella arbetet. Wasa Dagblad utkommer tillvidare på söndag morgon, men vår strävan är att den skall utkomma alla dagar så småningom. Tidningen kan läsas gratis på nätet, tryckta lösnummer kostar 1 €. Annonspris 6 €/spaltmillimeter, men standardannonser är billigare (25 mm hög=140 €, 50 mm = 280 €, 75 mm=400 €. Upprepade annonser = 50% rabatt. Sänd annonser till wasadagblad@gmail.com som jpg, tiff eller png, annonserna förminsas sedan till spaltbredd 46 mm. Ifall annonsen inte ryms med kontakter vi (utrymmet är ju begränsat).
Chefredaktör Hans Björknäs. Post: Wasa Dagblad, Skolhusgatan 37 B 7, 65100 Vasa, telefon +358-40-5462455. E-post: wasadagblad@gmail.com

Nyheter

Söndagspromenad

Varje söndag, en 10 km promenad från torget. Som idag 10.9.23.

Vi vandrar tillsammans i olika delar av Vasa, tempot bestäms av deltagarna, ingen lämnas ensam. En kortare resa är också möjlig. Efter promenaden går vi till ett lämpligt café för att dricka kaffe eller te på egen bekostnad.

Arrangeras av Vasa Vandringssklubb.

<http://www.vaasanmarssi.fi>

"Juurilla" kyrkokonsert

JUURILLA kyrkokonsert till ära av Vasa och Vähänkyrö kommunförbunds 10-årsjubileum

I konserten medverkar: Vasa stadsorkester, Eero Lehtimäki, dirigent, Kreeta-Maria Kentala, fiol

Konserten som hålls av Vasa stadsorkester hålls torsdagen den 15 september. kl 19:00 i Vähäkyrö kyrka, där vi får höra kompositionerna av Jean Sibelius, Toivo Kuula och Erik Tulindberg, född

Här finns vi:
www.vpress.ovh

Veckans konstupplevelse:

Målningar av Albert Edelfelt kan beses i Ateneums utställning Albert Edelfelt var en finländsk målare som levde mellan 1854 och 1905. Han var en betydande gestalt i den finska konstvärlden och hans verk är fortfarande respekterade och studerade.

Här *Sorg 1894*

i Lillkyro.

Sanna Marin lämnar riksdagen för nytt jobb

Finlands tidigare statsminister Sanna Marin (SDP) lämnar riksdagen efter att ha utsetts till strategisk rådgivare vid Tony Blair Institute i London.

Marin meddelade beslutet på en presskonferens i riksdagen på torsdagen. Hon sa att hon tror att hon kan tjäna väljarna bättre i det nya uppdraget.

– Väljarna har röstat på mig för en viss värdegrund, och jag tror att jag kan förverkliga den värdegrunden ännu bättre i det här nya uppdraget, sa Marin.

Marin var en av de mest populära kandidaterna i riksdagsvalet 2023, med över 35 000 röster i Birkalands valkrets. Hon var den

andra mest röstade kvinnan i valet, efter Riikka Purra (Sannf).

Marin tackade väljarna för deras stöd och sa att hon förstår att de förstår att hon måste gå vidare i livet.

– Jag är väldigt tacksam för alla som har röstat på mig, också i tidigare val. Jag tror samtidigt att de förstår att det kommer en tid för att gå vidare i livet på ett personligt plan. Sanna Marin var säkerligen besviken i våras då hennes parti inte blev störst och hon därmed inte kunde bortsätta som statsminister..

Riksdagen kommer säkerligen att bevilja avsked.

Fotobilaga på sid 27

Beställ Wasa Dagblad - det kostar ingenting. Sänd en email med rubriken Prenumeration till wasadagblad@gmail.com

Blommor i Vasa. Visst gör stadens trädgårdsavdelning ett underbart arbete så här på våren. För att göra vår stad vacker och trivsamt!

Mat- och kostevenemang planerade för seniorer i Vasa i höst

Till hösten i Vasa kommer en rad mat- och näringsrelaterade evenemang att äga rum för den äldre befolkningen. Dessa evenemang är en del av Livsmedelsverkets kampanj "Närande mat och mid-dagar tillsammans".

Livsmedelsmyndighetens kampanj "Nurishing Food and Dining Together", planerad till hösten 2023, syftar till att förbättra de äldres kost och öka medvetenheten om dess betydelse för att upprätthålla god hälsa.

Lokala partners i aktionen kommer att organisera olika evenemang med mat och näringstema som är särskilt utformade för seniorer under hela säsongen. I Vasa arrangeras dessa evenemang av organisationer som Alma vuxenutbildningscentrum, Seniorrådet och flera andra organ.

De planerade evenemangen kommer att sprida information om näring genom aktiviteter som matlagningskurser, svamplockningsturer, skördefestivaler och gemensamma middagsupplevelser.

Här är ett exempel på en sådan

händelse:

Seniorlunch

Vasa Svenska församling är medarrangör.

Torsdagen den 14 september klockan 11:30

Stora församlingshemmet

"Njut av en utsökt måltid tillsammans för 8 euro. En kort stunds reflektion kommer att hållas på både finska och svenska. Du är varmt välkommen att följa med oss för en härlig matupplevelse!"

Ny abortlag underlättar tillgången till tjänster i Österbotten

Från och med den 1 september kommer betydande förändringar på området för aborttjänster i Österbottens Friskvårdslän. Enligt den nya lagstiftningen kommer individer som vill avbryta graviditeten inte längre behöva en remiss från en vårdcentral. Istället kan direkta tider bokas in hos Gynekologiska polikliniken.

Det viktigaste ändringsförslaget förenklar tillgången till aborter före tolfte graviditetsveckan. Till skillnad från de tidigare reglerna kommer gravida personer inte längre att behöva ange skäl för uppsägning eller söka tillstånd från flera läkare. Nu räcker det

Jarl Hemmer: Onni Kokko Del 4

bredvid oss står Rörströmska pojkarna. Jag ser att du förvånas, och samlingen är ju fan i min mamma lite underlig. Men jag ska säga dig en sak. Nu är det en sån tid, att allt vad bussiga jaunar lieter måste hålla ihop. Vi har viktigare saker att tänka på än våra gamla gräl. Det är därför som Kalle Mäkinen räcker handen åt sina fiender och tänker lära dem skjuta. För snart gäller det att klämma till på slaktargardena. Och om du ännu är förbannad över att jag har kallat dig slaktarpojke, så ber jag dig begripa att det bara var sagt på jävlighet. Nog vet jag att du är en hederlig janne och hör till våra pojkar. Men i stället måste du hålla käppen och inte skälla på ryssarna, för då går det på tok med dig.

Hän knäppte vältaligt med fingrarna på gevärsläset, spottade ut cigaretten och lissade upp sina vida byxor med en rullning på bälten. Så gjorde han helt om, lade gevärsremmen till rätta över axeln och klev ut på landsvägen. De andra följde honom.

- Varifrån har du fått bössan? frågade Onni.

- Lauri, bror min, sade Kalle kort. Men då de passerade järnvägsövergången tillade han:

- Ser ni körkortet där borta i stan? Om det nu sitter en slaktare med en kulspåra där oppe, så inte ska ni tro att hållet är för långt. Visserligen är hän liten som en mygga, men det gäller bara att vara stadig på hand, så nog plockar man ner honom alltid. En sån här bössa skjuter på tre kilometer genom tie man i rad. Och inte finns det heller väggar som stoppar.

De fyra pojkarna sågo alla bort mot staden och kyrktornet, vars spets den uppgående solen som bäst höll på att blanka allt grannare. Deras ögon stodo vidöppna mot det gula skenet, och de ryste till i en blandning av morgonkylla och stolthet.

Men Kalle bröt av:

- Ni ska inte stå där och gapa ut i luften, vi har viktigare saker för oss nu.

Hän klappade sig på byxfickorna, där det skramlade av patroner.

- Raska på nu, det gäller i dag att visa vad man duger till. Vi hä-

ller på och bildar F-kompaniet här hos oss, men Lauri har sagt, att den fan tas inte in som rammlar omkull då hän skjuter första skottet.

De vandrade vidare över några fält och inåt skogen. Morgonen var frostig och klar. På åkrarna lågo jordkokorna härda som Sten, det knastrade i en lätt isskorpa mellan dem här och var. Man klev över en gårsgård, den var hal och liksom försilvrad av frosten. Och i skogsbrynet glimmade björkarnas lövlösa grenar.

- Vart går vi egentligen? frågade Onni.

Kalle pekade på en byggnad högre upp i backen.

- Vi tänker plätta bly genom Lindströms rian. Om någon kommer och stör oss, så tar jag bara fram min röda armbindel, och då vägar sig inte fan själv på oss. Det är inte som förr i världen, då man fick rädda för polisen. Det är andra tider nu, pojkar.

De klevo fram mellan träden och gjorde halt på den öppna platsen framför rian. Marken var här betäckt med en matta av gula holmstrån, allt tätare ju närmare man gick in till ridören. I dess springa पोटे fram en hel kärke av uttröskade ax.

Onni rev ut ett strå och började tugga på det.

Hän kände sig illa till mods. Hän stod inte på riktigt god fot med någonfing inom sig själv. Det var ej bara hunger, men också något med Kalles gevär.

Så kom frågan upp hur man skulle ordna skjutandet. Det blev en råddplänning, under vilken Kalle tog fram en flaska och lät den gå laget runt.

- Hejsan jaunar, en smaskare hör till tjänsten! Starkt ska det vara i käppen liksom i bössan, så går det bäst. Barn vi har skjutit borgarna, så dricker vi varenda dag så vi sir kometer. Det lär nog finnas av den här sorten i deras källare...

Hän tog en duktig klunk, grinade och smackade. De båda bröderna gjorde efter, och det seglade ögonblickligen fram en röd sky över alla tres ansikten. Men då flaskan kom till Onni, stänkade han ännu värre än de andra, men tungan stoppade han som en propp i mynnigen, då hän vände botten i vädret. Hän hade en dålig erfarenhet och ett hemligt löfte bakom sig.

med en kvinnas egen begäran.

”Tidigare var det obligatoriskt med en remiss från en vårdcentral för abort, men nu kan du ringa vår gynekologiska poliklinik direkt för att boka tid”, förklarade chefsgynekolog Jennica Kööpik-ä.

Efter att ha kontaktat kliniken kommer de som söker uppsägning att genomgå laboratorietester, följt av konsultationer med en sjuksköterska och en läkare. I de flesta fall kommer medicinska aborter att erbjudas, vilket gör att patienter kan slutföra proceduren hemma.

Det är viktigt att notera att det nya förfarandet inte ändrar reglerna för aborter efter tolfte graviditetsveckan. Sådana uppsägningar kommer även fortsättningsvis att kräva tillstånd från Valvira, Tillsynsmyndigheten för välfärd och hälsa. Dessa fall är relativt sällsynta och är vanligtvis relaterade till fosterutvecklingsstörningar, mödrars hälsa eller andra motiverade skäl.

En bok om alla byar i Korsholm

Denna finskspråkiga bok skriven av Jane Trygg-Kaipainen har nu kommit ut. Boken heter ”Mustasaari kylähistoriikkien kymmenet kylät” och författaren är filosofie

magister, pedagogikmästare och facklitteraturförfattare, kommunpolitiker bosatt i Österbotten och iakttagare av världen.

Boken berättar om historien, administrationen, försörjningen, transportförbindelserna, föreningslivet och det sociala livet, människor, byggnader, egenskaper och berättelser i varje by i Korsholm. Boken hjälper till att förstå de mycket stora förändringar i levnadsvillkoren för byarnas invånare orsakade av landhöjning och historisk utveckling och berättar hur dessa byar blev som de är idag.

426 sidor och färgfoton från varje by. Och det finns många byar i Korsholm! Nästan 40 byar och varje bys många gånger fascinerande historia presenteras

här.

Man kan köpa boken till exempel från Ad Libris:

<https://www.adlibris.com/fi/kirja/mustasaaren-kylahistoriikkien-kymmenet-kylat-9789528021063>

En minskning av antalet aborter

Enligt Finlands institut för hälsa och välfärd (THL) har antalet aborter stadigt minskat under de senaste decennierna. Skälen till att söka abort kan vara problem som bristande användning av preventivmedel, ekonomiska utmaningar, begränsade stöd- nätverk eller åldersrelaterade problem. Enligt den nya lagen kommer individer inte längre att behöva lämna motiveringar till vårdpersonal.

”Den nya lagen anpassar Finlands praxis till den i andra nordiska länder”, konstaterade Kööpik-ä.

Enligt uppgifter från THL gjordes cirka 7 900 aborter i Finland förra året, varav 252 i Österbotten. Siffrorna visar på en minskning av graviditetsavbrott, särskilt bland unga individer.

Effekten av gratis preventivmedel för personer under 25 år på abortfrekvensen kommer att övervakas noggrant. Kööpik-ä

betonade att olika preventivmedel finns tillgängliga och uppmuntrade individer att utforska det som passar dem bäst. Preventivkliniken är tillgänglig för att betjäna människor i alla åldrar med deras behov av preventivmedel.

Seniorlinjen betjänar nu hela välfärdsområdet

Seniorlinjen, som lanserades i Vasa och Laihela i maj, utökar nu sin tjänst till att omfatta hela Österbottens välfärdsregion. Seniorlinjen är ett dedikerat servicenummer för personer över 65 år som behöver en bedömning av sina vårdbehov. När du ringer Seniorlinjen behöver du inte navigera genom några menyalternativ; samtalen besvaras av professionellt utbildad vårdpersonal som kan bedöma vårdbehov, ge vägledning, råd och egenvårdsinstruktioner.

”Om den som besvarar samtalet inte omedelbart kan hantera uppringarens förfrågan kommer denne att rikta förfrågan till lämplig myndighet som då kontaktar den som ringer så snart som möjligt. Vi överför inte samtal till ett nummer där den som ringer måste vänta in linje igen, säger avdelningschef Erja Lahti. Lahti framhåller att Seniorlin-

- Jag tycker vi liksom tar och skjuter i kapp, föreslog den yngre pojken Rörström.

- Duellerar heter det, rättade hans äldre bror.

- Men vi kan inte skjuta på varandra, förklarade Kalle med en förmyndares överlägsenhet. Då får vi alla åt helvete, och det är inte meningen att spilla folk i onödan. Vi kommer nog att behövas ännu. Men vi bar ju våra mössor, på dem kan vi skjuta.

Förslaget vann allmänt gillande och åtföljdes av en ny klunk.

Så gick man fram till riväggen, körde in fyra käppar i en nät mellan stockarna och hängde upp mössorna i rad. Sedan återvände man till gårdgården ett stycke därifrån.

Kalle tog ur byxfickan ett patronmagasin och laddade. Därpå drack han ensam en klunk igen och tände en cigarett.

- Ska vi inte börja, skrek han. Varför fan står ni och gapar på bössan min? Nog smäller den, bara man trycker på den.

- Men huru ska vi skjuta? frågade Onni.

- Den där mössan längst till höger är min,

och jag är naturligtvis rödgardist, den saken är klar som brännvin. Men två av oss måste bli slaktare, så vi får kriga.

- Inte jag, ropade den äldre Rörström. Jag är lika röd som Kalle! Bror min får bli vitgardist.

- Nej, jag blir ryss! ropade denne.

- Men då är vi ju på samma sida.

- Ja visst fan, men inte blir jag slaktare.

- Lugna er, dundrade Kalle. Den som inte vill, behöver inte heller. Men jag frågar er nu, finns här ingen som i dag vill skjuta för slaktarna? Det är ju bara lek, för sakran.

- Jag kan göra det, sade Onni.

Han märkte med detsamma att han sagt någonting vådligt. Kalles blodsprängda ögon blevo aldeles runda och vita som på en frustande häst, och de båda bröderna flussade otäckt. Men ingen sade något, förrän Kalle ställt upp dem alla fyra i en rad vid gårdgården.

- Nu skjuter vi fem skott var och en, och jag som kan konsten laddar åt er. Ingen rör en fena förrän allt är klart. Rejält ska det

vara. Vitgardisten har tre mössor att välja på, och vi tre tillsammans kommer att traktera slaktar kalotten med bly, så den blir full som mamma hans gamla potta.

Det slog rött för Onnis ögon, men han behärskade sig och svarade blott:

- Vi ska se först.

Han märkte att de andra betänkligt gungade där de stodo, och hans tillförsikt steg ytterligare när Kalle åter tog en sup och räckte flaskan åt de sina. Den återvände utana att ha nått radens slut, där Onni stod. Han märkte att han åter var utsluten och ensam. Han blev plötsligt underligt lugn.

Då Kalle höjde bössan blev han ännu lugnare. Pipan vaggade i en vid bäge, och Kalle slöt ögonen innan han med en grimas tryckte av. Rörströmska poikarna hoppade till.

De fem skotten föllu tätt på varandra. Onni

stod och spejade mot sin mössa, men han kunde inte se att den rört sig.

Så kom turen till bröderna. Kalle laddade och överräckte med utsträckt arm geväret. Det flackdrade en varm ånga omkring pipan i den frostiga morgonluften.

- Nå, jamar, kläm ni till i slaktar kalotten!

Bröderna tvistade om vem som skulle skjuta först. Båda ville spara sig till senare. Men ett domsord av Kalle avgjorde tvisten till den yngres nackdel.

Onni såg genast att han var ofarlig. Han stödde foten bakåt i gårdgården, knäsvag av både rädslan och brännvinet, och förrän han tryckte av vände han huvudet åt sidan. Han mindes tydligen varningen att inte ramlå omkull. Kalle märkte nog hans ynkedom, men bundsförvantskapet förbjöd honom alla hårda ord.

Föga bättre gick det för den äldre brodern. Onni hade ännu ej kunnat upptäcka att mössan rört sig det ringaste.

Så kom turen till honom. En sakta frossa rann igenom hans kropp, då han grep tag om det tunga vapnet. Han hade nog förut provat sin tur som skytt, åtskilliga gånger till och med, men aldrig med gevär

Denna tidning kan man läsa var som helst

men enklast är det nog att läsa den med en tablett, som här vid Voity forsén

jen är en användarvänlig kontaktkanal för seniorer, som utvecklats av välfärdsregionen som svar på kundernas feedback. Många äldre tycker att det är utmanande att ringa kundtjänsten eftersom det kräver att man navigerar genom olika menyalternativ.

Under sommaren fick de flera förfrågningar från grannkommuner.

nen från kunder i Vasa och Laihela har varit positiv. Förra våren och sommaren övervakade vi samtalsvolymerna för att uppskatta hur många anställda som skulle behövas för den här tjänsten. När tekniken tillät oss att utöka tjänsten beslutade vi att göra det så snart som möjligt, som möjligt.”

Seniorlinjen är en del av kundtjänstcentralen och samtal besvaras av vårdpersonal från välfärdsregionen.

”Vi kan balansera samtalstoppar vid kundtjänstcentret och kan allokera mer personal till Seniorlinjen och vice versa vid behov.”

Undvik rusningstid – ring på eftermiddagen

Måndag morgon är de mest trafikerade tiderna på Seniorlinjen.

”Om det inte är ett genuint brådskande ärende är det lämpligt att vänta till eftermiddagen, eftersom det alltid är tystare då”, säger Heidi Kangas, en av de personer som svarar på samtal på Seniorlinjen.

Kunder behöver ofta sina vårdbehov utvärderade, men de frågar också ofta om deras laborato-

rieresultat eller röntgenbilder.

– Men ring gärna Seniorlinjen för eventuella vård- eller välfärdsrelaterade frågor med låg tröskel, säger Kangas.

Seniorer kan fortfarande kontakta kundtjänsten om de behöver få sina vårdbehov bedömda, söka råd eller boka tid hos en läkare eller sjuksköterska

I Rockskolan finns det lediga platser för unga musiker

I Rockskolan, som upprätthålls av Vasa stads ungdomsservice, finns det i höst lediga elevplatser i bandundervisningen. I Rockskolan kan 13–17-åriga Vasabor hålla på med pop- och rockmusik i olika former.

Rockskolanerbjuder hobbyverksamhet med låg tröskel för ungdomar, eftersom man kan komma med utan någon erfarenhet, det krävs bara intresse för musik och att spela eller sjunga i ett band.

- I början behöver man inte heller ha ett eget instrument, utan det kan man låna av oss. Deltagaravgiften för bandundervisningen är endast 11,50 euro per person under en termin, berättar Sami Sillanpää, handledare vid Rockskolan. (vaasa.fi)

THL rekommenderar

Under höstvintern 2023 rekommenderar THL en boosterdos av coronavaccin med ett nytt variantpreparat för äldre och vissa riskgrupper

Institutet för hälsa och välfärd

(THL) rekommenderar i enlighet med den preliminära uppskattningen som gjordes i maj att en boosterdos av coronavaccin under höstvintern 2023 ges till personer som fyllt 65 år, personer som fyllt 18 år och hör till en medicinsk riskgrupp samt personer som fyllt 12 år och som har kraftig immunbrist. Som vaccin används det nya variantpreparatet XBB.1.5 efter att det fått försäljningstillstånd.

För grupper som löper störst risk för allvarlig coronasjukdom rekommenderas en boosterdos, eftersom coronasjukdom eventuellt kommer att förekomma i större utsträckning på hösten och vintern. Syftet med den nya boosterdosens är att minska antalet allvarliga sjukdomsfall, behovet av sjukhusvård och dödsfall i anslutning till coronaviruset.

”Det finns ingen medicinsk grund för att vaccinera hela befolkningen. Hos personer under 65 år som inte har en sjukdom som ökar risken för allvarlig coronasjukdom ger de tre tidigare rekommenderade vaccindoserna inklusive genomgången coronasjukdom fortfarande ett bra skydd mot allvarlig coronasjukdom”, säger THL:s sakkunnigläkare Mika Muhonen.

Ilkka-Pohjalainen

Sedan början av oktober kommer tidningen inte längre att dyka upp på söndagar. Sista söndagsnumret utkommer 23.9.23. Istället blir lördagsmagasinet mer omfattande, vilket innebär att det blir mycket läsning under hela semestern.

Orsaken till denna förändring är de ökade pappers- och distributionskostnaderna.

Den digitala tidningen ges inte längre ut på söndagar, även om publiceringen inte medför pappers- och distributionskostnader. Men tidningens hemsida har färsk läsning även på söndagar.

Våra tidningar har ISSN-nummer

Det finska ISSN-centret har gett våra tidning internationella tidsskriftskoder, så kallade ISSN-koder. Detta efter ganska ingående övervägande.

Så nu är vi officiellt en del av den finländska tidningsvärlden.

Vi är tidningar ”på riktigt”.

Vad är rasism?

Regeringen uppfattar begreppet rasism i sitt meddelande på följande sätt:

Rasism bygger på att individer eller grupper av människor beskrivs som mindre värda till exempel på grundval av etnicitet, hudfärg, nationalitet, kultur, modersmål eller religion. Rasism kan ta sig uttryck i diskriminerande normer eller praxis i samhället, exempelvis i arbetslivet. Rasism kan komma till synes som diskriminerande beteende mellan individer och grupper. Fördomar mellan individer och grupper och rädsla för det främmande kan utgöra grogrund för rasism. Rasism skapar ojämlikhet och skadar inte bara dem som utsätts för den, utan skadar hela samhället

Anthony Blinken,

USA:s utrikesminister. besökte Ukraina i onsdags.

Han meddelade Ukrainas president, Volodymyr Zelensky, att USA ger ett nytt stödpaket till Ukraina, omfattande militärt, humanitärt och ekonomiskt bistånd. I paketet ingår också 200 miljoner som skall användas för att stöda Ukrainas rättsväsende och effektivisera kampen mot korrupktion.

Danmarks premiärminister Mette Frederiksen besökte också Kiev i onsdags. Hon höll ett tal i landers parlament. Danmark har lovat att ge Ukraina 19 F-16 stridsflygplan.

Vårdgaranti

Vårdgarantin skärps inte efter ett år

I början av september trädde den

skärpta vårdgarantin i kraft. Du måste få tid till läkare inom två veckor, även i icke-brådskande fall. Valfärdsområden har öppnbara svårigheter att efterleva detta.

Avsikten var att denna tvåveckorsperiod skulle förkortas till en vecka efter cirka ett år.

Den nya regeringen överväger nu att inte genomföra denna utpressning som kommer att ske om ett år. Förslaget är att två veckors vårdgaranti ska behållas, på grund av personalbristen.

Grekland för en vecka sedan har också orsakat omfattande skador. Ställvis kom det över 500 millimeter regn på några timmar. Regnet har orsakat översvämningar och lerskred, som har förstört hem och infrastruktur. .

De rekordstora värmeböljorna som har drabbat Grekland de senaste veckorna har också varit en stor hälsorisk. Värmeböljorna har orsakat värmeslag och andra värmerelaterade sjukdomar, och har också gjort det svårt för människor att arbeta och gå i vardagen.

De extrema väderhändelserna i Grekland är ett tecken på klimatkrisen. Klimatförändringarna gör att extrema väderhändelser blir vanligare och allvarigare, och Grekland är inte det enda landet som har drabbats. De senaste åren har det varit förödande skogsbränder i andra delar av Europa, som Portugal och Spanien, och kraftiga regn och översvämningar i andra delar av världen, som Kina och Indien.

Klimatkrisen är ett allvarligt hot mot vår planet, och vi måste vidta åtgärder för att ta itu med den. Vi måste minska våra utsläpp av växthusgaser, investera i förnybar energi och skydda våra skogar. Vi måste också anpassa oss till effekterna av klimatförändringar som redan sker.

De extrema väderhändelserna i Grekland är en väckarklocka. Vi måste agera nu för att ta itu med klimatkrisen, annars kommer vi att möta ännu mer förödande konsekvenser i framtiden.

Fågelinfluensa

Smittan hittades i 26 pälsfarmer

Fågelinfluensaepidemin startade i pälsfarmer i Österbotten i mitten av juli. Den första infekterade pälsfarmen hittades i Livsmedelverket laboratorietester den 13 juli och sedan dess har fågelinfluensainfektioner bekräftats på totalt 25 pälsfarmer. (Ruokavirasto.fi)

Klimatförändringen

Extrema väderhändelser i Grekland: ett tecken på klimatkrisen

Grekland har drabbats av en rad extrema väderhändelser de senaste veckorna, inklusive förödande skogsbränder, kraftiga regn och rekordstora värmeböljor. Dessa händelser är en stark påminnelse om farorna med klimatförändringar, som gör extrema väderhändelser mer frekventa och allvarliga.

De skogsbränder som har svept igenom Grekland de senaste veckorna har varit några av de värsta i landets historia. Bränderna har förstört skogar, bostäder och företag och har tvingat tusentals människor att evakuera sina hem. Bränderna har också varit en stor hälsorisk, eftersom de har släppt ut skadliga föroreningar i luften.

De kraftiga regnen som fallit i

Presidentvalet

Presidentvalskandidater hittills

Det finns redan många förslag. Här är en lista över de viktigaste:

Vid sitt partimöte den 18 juni

Historieförlaget i Finland:

Boken om Alexandra Theodora Frosterus-Såltin och hennes taylor kan köpas bland annat här: Akasemiska bokhandelns nätbokhandel adlibris.fi

2022 valde Liike Nyt sin ordförande, riksdagsledamot Hjällis Harkimon, till sin ordförandekandidat.

De gröna beslutade på sitt partimöte den 10 juni 2023 att stödja Pekka Haavisto i valet, som kandiderar till presidentposten genom väljarföreningen. På så sätt kanske Pekka Haavisto vill ta avstånd lite från de gröna i valet, de gröna misslyckades kapitalt i senaste riksdagsvalet.

EU-kommissionär Jutta Urpilainen har sagt att hon överväger en kandidatur när hon besökte Vasa för en vecka sedan och SDP har beslutat att bjuda in henne som partiets kandidat i november. Sanna Marin uppmuntrade Jutta att bli kandidat häromdagen.

Koalitionens ordförande Peteri Orpo sa den 14 augusti 2023 att Alexander Stubb kommer att bli tillfrågad att vara koalitions presidentkandidat, som sedan har tackat ja. Antti Häkkänen, som tidigare funderat på att kandidera till presidentposten, sa samma dag att han stöder Alexander Stubbs kandidatur. Beslutet var enhälligt även om flera personer i ledande positioner hade stött Häkkänen tidigare.

Li Andersson har sagt att han överväger kandidaturen. Förmodligen inte en särskilt bra idé, eftersom rösterna som ges till honom minskar Jutta Urpilainens chanser att nå andra omgången.

Finlands Banks chef, Olli Rehn, meddelade att han var villig att kandidera till presidentposten den 21 juni 2023. Han började samla in supporterkort till presidentvalet med hjälp av en valmansförening. .

Sannfinländarna har valt den tidigare ordföranden Jussi Halla-Aho, riksdagens nuvarande talman, till sin kandidat.

Tidigare riksdagsledamoten Paavo Väyrynen (Centrum) meddelade att han var villig att vara presidentkandidat den 12 juni 2023. Han började samla in sup-

porterkort till presidentvalet med hjälp av väljarföreningen. Väyrynen meddelade att han inte kunde stödja Olli Rehns (Centrum) eventuella kandidatur. Paavo själv minns nog inte hur många gånger han har varit kandidat.

Mika Aaltola, chef för Utrikespolitiska institutet, meddelade den 3 augusti 2023 att han skulle söka kandidatur med hjälp av en valmansförening.

Kristdemokraternas partikonferens har beslutat att nominera partiets ordförande, minister Sari Essayah, till partiets presidentkandidat.

SFP har ingen presidenkandidat

Detta meddelades av ordföranden Anna-Maja Henriksson i torsdags. Partiet stöder inte heller någon av kandidaterna.

I dag

Antti Lindtman och historiens vingslag

Antti Lindtman valdes till ordförande för det socialdemokratiska partiet, SdP, för en vecka sedan. 3.9 höll den nye ordföranden ett huvudtal. Här är ett litet utdrag från denna linjeklänning: "Vi vet att Socialdemokraternas röst aldrig har tystats. Inte i början av 1930-talet, när SDP förkastade extremhögern, när Lapua-rörelsen terroriserade, antastade och mördade. Medan även den moderata högern förblev tyst, försvarade socialdemokratin lagligheten. Många gjorde det till och med med risk för sina liv, vissa förlorade det. Och våra röster tystnade inte under åren av fara efter kriget, när vi kämpade mot extremvänstern. Återigen var den politiska högern tyst, nu av rädsla för kontrollkommissionen, medan kommunisterna orsakade oordning och åsiktsskräck och försökte infiltrera olika statliga organisationer. Det stoppades av SDP:s "Enough is enough"-kampanj 1948. I varje ögonblick av vårt lands öde har SDP starkast försvarat demokratin, rättsstatsprincipen och även pressfriheten, eftersom de är säkerheten och garantin för vårt lands framsteg. SDP

har varit den rörelse som alltid har kämpat mot extremism, stött bort skuggorna, visat ljuset. En rörelse som varit den starkaste motkraften till reaktionen. Det är de vi är idag också!"

Så enligt Antti Lindtmans uppfattning har SDP alltid försvarat demokratin, rättssäkerheten och även pressfriheten starkast. Han tar till exempel ställning till händelser i början av 1930-talet. Tänk om vi går tillbaka 12-13 år från den tiden?

Partiet grundades 1899. I valet 1916 vann partiet ett jordskredsteg och hade majoritet i riksdagen. I nästa val vann de borgerliga.

Hösten 1917 hölls ett extra partimöte, där talare var bland andra Josef Stalin själv. Partimötet beslutade att överge den parlamentariska linjen och stödja revolutionen.

Den borgerliga riksdagen förklarade Finland självständigt den 6 december 1917. SDP motsatte sig deklARATIONEN, men Lenin stödde Finlands självständighet som därmed blev verklighet.

SDP:s partiråd sammanträdde den 23 januari 1918. Utifrån de

beslut som fattades där började en väpnad konflikt den 28 januari, där makten till en början togs från den legitima regeringen och det valda parlamentet. De första åtgärderna var att förbjuda den borgerliga pressen, det vill säga att SDP inte försvarade någon pressfrihet. Ett brutalt inbördeskrig föddes där mord begicks på båda sidor. Tiotusentals finländare dog på grund av att kriget startade. Vi behöver inte längre döma någon som var inblandad, de finns inte längre bland oss.

Men när den nya ordföranden för ett stort parti tycks glömma dessa mest tragiska ögonblick i Finlands historia är det verkligen förvånande.

Evenemang

"Juurilla" kyrkokonsert

JUURILLA kyrkokonsert till ära av Vasa och Vähänkyrö kommunförbunds 10-årsjubileum
Konserten medverkar: Vasa stadsorkester, Eero Lehtimäki, dirigent, Kreeta-Maria Kentala, fiol
Konserten som hålls av Vasa

stadsorkester hålls torsdagen den 15 september. kl 19:00 i Vähäkyrö kyrka, där vi får höra kompositionerna av Jean Sibelius, Toivo Kuula och Erik Tulinberg, född i Lillkyro.

Söderfjärdens Meteorita - besökscentrum

Utställningar och multimedia om Söderfjärdenskraterns historia. Stjärnobservatorium. Café på den gamla landsbygden. För 520 miljoner år sedan föll en stor himlakropp på denna plats, vilket resulterade i en 5 km bred krater, dagens Söderfjärden.

- 10.9.2023 från 12:00 till 18:00
- 13/09/2023 från 18:00 till 20:00
- 17/09/2023 från 12:00 till 18:00
- 2023-09-20 från 18:00 till 20:00
- 24/09/2023 från 12:00 till 18:00
- 27/09/2023 från 18:00 till 20:00

Söndagspromenad

Varje söndag, en 10 km promenad från torget. Som idag 10.9.23.

Vi vandrar tillsammans i olika delar av Vasa, tempot bestäms av deltagarna, ingen lämnas ensam. En kortare resa är också möjlig. Efter promenaden går vi till ett lämpligt café för att dricka kaffe eller te på egen bekostnad.

Arrangeras av Vasa Vandringssklubb.

<http://www.vaasanmarssi.fi>

ALBERT EDELfelts utställning i

ATENEUM i Helsingfors pågår fram till den 17.9.23 Sevärd!

TIKANOJAS KONSTHEM

Kaarina Heikinheimos 5+ rumsutställning

Textilkonst, från koppartråd till textilreliefer

En välkänd textilkonstnär från Vasa. I utställningen en estetisk ensemble av stor skala.

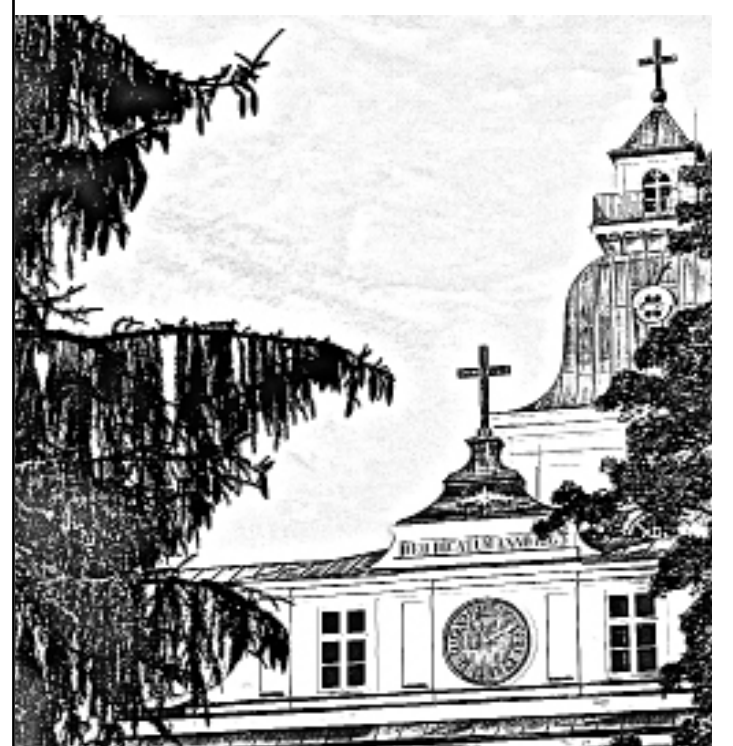
Utställningen pågår till den 24 september

KUNTSIS MUSEUM FÖR MODERN KONST

Linjens dimensioner 9.9.23 - 14.4.24

Hur konstnärer arbetar med linjen, där dess form sätter sig som

Vad är det här för ett hus?

Förra veckans hus:
Salteriet, Svedjehamn, Björköby

PensilSketchApp

en enkel penn- och kolteckning eller som en rumslig installation. Linjens variationer kan ses i gruppställningen på Kuntsi museum för modern konst. Både finländska och internationella samtidskonstnärer – 18 konstnärer och grupper av konstnärer – presenterar sig själva som en del av sitt konstnärliga arbete.

WASA TEATER

Vänd om min längtan
Urpremiär 16.9.2023

Ny nordisk musikal av Ann-Luise Bertell, Thomas Enroth, Åsa Jinder, Nils-Petter Ankarblom. Regi av Erik-André Hvidsten.
<https://www.wasateater.fi/>

BOCK'S OKTOBERFEST 2023

20-23.9.23
<https://bockscornerbrewery.com/fi/event>

FINLADS NATIONALGALLERI KIASMA, HELSINGFORS

GRATISDAG 6.10.23 KL 10-20
<https://kiasma.fi/sv/>

VAASA BAROQUE

Höstens operahändelse!
Joseph Martin Kraus: PROSERPIN

Kraus opera Proserpin har finsk premiär på Vasa Barock, framförd av en internationell solistgarde och Vasa stadsorkester. Föreställningarna är fredagen den 13 oktober 2023 och lördagen den 14 oktober 2023 kl 19:00 i festsalen i Vasa stadshus.
<https://vaasabaroque.com/>

ATENEUM

FÄRG & LJUS – ARVET EFTER IMPRESSIONISMEN
20.10.2023–25.2.2024
Utställningen presenterar impressionistisk och neoimpressionistisk konst från perioden 1860–1916. Utställningen jämför de främsta namnen inom den

internationella konsten med den finländska färgkonstens korta men intensiva blomstringstid.

”Lautasella”(På tallriken)-mässan 28-29 oktober 2023

Celiakiförbundet och Messukeskus anordnar mässan Lautasella 2023 i Helsingfors från lördag till söndag 28-29 oktober 2023. Mässan hålls samtidigt med Bokmässan och evenemanget Vin & Mat. Lautasellamässan samlar olika specialkost under ett tak på Helsingfors Mässcentrum. Föreläsningar och informationstillfällen på Lautasellascenen ger tips för en bra, trygg och välsmakande vardag. Inom området Glutenfritt liv presenteras, smakas och säljs endast glutenfria produkter.
keliakialiitto.fi/messut.

FINLADS NATIONALGALLERI KIASMA, HELSINGFORS

GRATISDAG 3.11.23 KL 10-20
<https://kiasma.fi/sv/>

RUSK

Kammarmusik i Jakobstad 21–25.11.2023
Kungligt kalas
Internationell kreativitet den mörkaste tiden på året
<https://ruskfestival.fi/>

FINLADS NATIONALGALLERI KIASMA, HELSINGFORS

GRATISDAG 1.12.23 KL 10-20
<https://kiasma.fi/sv/>

Ukraina

Volodymyr Zelenskyy: För många i världen är Ukraina nu ett personligt moraliskt val - presidentens tal vid Jalta European Strategy Forum

Kära damer och herrar!
Tack så mycket för inbjudan och jag välkomnar er alla till det årliga Jalta European Strategy Forum.
Temat för årets Forum är ”Framtiden avgörs i Ukraina”. Men när vi säger ”i Ukraina” nu, menar vi då bara staten Ukraina? Kriget mot Ukraina är ett krig mot moralen. Och försvaret av

Veckans astronomiska bild Mars yta från 5 meters höjd

Five Meters over Mars
Image Credit: NASA, JPL-Caltech, Ingenuity

Explanation: On mission sol 872 (Earth date August 3) Ingenuity snapped this sharp image on its 54th flight above the surface of the Red Planet. During the flight the Mars Helicopter hovered about 5 meters, or just over 16 feet, above the Jezero crater floor. Tips of Ingenuity's landing legs peek over the left and right edges in the camera's field of view.

Ukraina är framför allt försvaret personligt moraliskt val. Ett val av moralen.

Faktum är att när folk pratar om Ukraina talar de om aggressionen mot vårt land och vår förmåga att vinna. Om ukrainarnas mod. Om vårt land, himmel, vårt Svarta hav. Det vill säga om vårt lands mänskliga och geografiska utrymme, där ödet för inte bara Ukrainas självständighet, utan också global stabilitet och de regler som större delen av världen är vana vid att leva fredligt avgörs efter.

Det är dock något som inte är så självklart i samtalen om Ukraina idag.

För många i världen är Ukraina inte bara ett land i Europa som försvarar sig mot rysk aggression. För många är Ukraina nu ett

val av vad som verkligen är värdefullt för dem. Ett val av vad de verkligen vill tro på. Ett val av vad du sätter som din högsta och sanna prioritet. Ukraina symboliserar nu en frihetsstandard där människor från olika länder erkänner sina egna normer. Erkänna deras inställning till livet och livets värde. Ett anständigt, skyddat liv. Ett liv där människor betyder något. Så när vi talar om Ukraina nu, talar vi faktiskt om ett enormt moraliskt utrymme, och det är mycket bredare än bara Ukrainas territorium.

Den mänskliga moralen måste vinna detta krig. Och detta är inte bara en fråga för Ukraina som stat, det är en fråga för Ukraina

Veckans bild

Finlands riksdag inledde höstsessionen på tisdagen

som oss alla. Alla i världen som värdesätter frihet, som värdesätter människoliv, som tror att människor måste vinna.

Och vår framgång, Ukrainas specifika framgång, beror inte bara på oss, på ukrainare, utan också på i vilken utsträckning hela världens stora moraliska utrymme vill bevara sig själv. Om i vilken utsträckning världen förblir moraliskt mobiliserad. Och jag tror starkt på detta. Och det är därför vi är här.

Ära till Ukraina!

Licens: Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International. Länk: www.president.gov.ua

Dagens citat

Läkärlähti 18.8.23 Fara från luften Pekka Nykänen

Nu står vi inte på torget i Wuhan. Utan i Finland, Österbotten.

Fågelinfluensan som upptäckts på pälsfarmerna är av annan kaliber än coronan. Smittorisken för människorna är liten, och sedan år 2020 har viruset orsakat blott några få smittofall i Europa. Patienterna har varit symptomfria, och sjukdomen tycks inte ha smittat mellan människor

På farmerna gror emellertid bakteriestammar som antyder att viruset muterar hos smittade dagdjur. Särskilt stor är risken hos minkar. Deras luftvägar har likheter med människans.

Rutten till människan existerar således.

Slakter som hotar en hel näringsgren är en tuff åtgärd. Likväl är

det lätt att förstå myndigheternas beslut. Internationella hälsomyndigheter och forskare fruktar i värsta fall en pandemi.

För allmänheten är det viktigaste rådet att inte vidröra döda fåglar. Matningsställen för småfåglar tillåts, bara hygien sköts korrekt. Att mata fåglar från hand ska undvikas redan med tanke på salmonellarisken. Fågelspilling ska inte vidröras. Om så ändå sker ska händerna tvättas med tvål och vatten. Spillning på möbler tvättas med vatten och tvättmedel.

Torget i Wuhan är långt borta, men världen är liten. Ju längre vi låter viruset vara i omlopp, desto större risk för att den överförs till människan. Vi vill inte veta vilka konsekvenserna av det blir.

Och framför allt vill vi inte att det sker i Finland.

Ateneum

På Ateneum i höst: sol, ljus och livsglädje

Utställningen Färg & Ljus – arvet efter impressionismen visas på Konstmuseet Ateneum 20.10.2023–25.2.2024. På utställningen ställs den internationella konstens främsta namn såsom Claude Monet, Auguste Renoir, Camille Pissarro och Alfred Sisley ut sida vid sida med den finländska färgkonstens blomstringsperiod åren 1906–1916. Förändringen ledde till nya motivval i finländska konst; hårt arbete och vildmarksnatur fick ge vika för medelklasslivets bekvämligheter, parker, solbad och nakenhet.

Nedmonteringen av silorna kan ses genom Siilolive

Vasas betongsilos byggdes 1958-63. I närheten av dem fanns en kvarn som sedan lades ner 1992. Silorna har inte använts sedan dess. För tjugo år sedan planerades studentlägenheter för silos. En bra idé, men hindret var svamp tillväxten på betongkonstruktionerna. Nu har nedmonteringen av silorna påbörjats, i slutet av april i år. Med hjälp av en webbkamera kan du följa hur demonteringen fortskrider. Denna bild togs den 28 augusti 2023. Webbkameran hittar du här: <https://www.vaasa.fi/siilolive/>

I oktober fylls Konstmuseet Ateneum med sol och livsglädje då utställningen Färg & Ljus – arvet efter impressionismen öppnas för allmänheten.

Impressionismen är en konstströmning som tog fart i Frankrike på 1870-talet, och där den dominerande faktorn var snabba observationer och intryck, impressioner. I slutet av 1800-talet reste nästan alla finländska yrkeskonstnärer till Paris och fick därmed ta del av allt nytt i konstens huvudstad – inklusive impressionismen. Ingen av våra konstnärer fastnade emellertid ännu i slutet av 1800-talet för denna konstströmning som så radikalt skulle förnya synen på konst.

Humor

I domstol. Domare: — Är du säker på att den åtalade var berusad. Vitne: — Det kan jag inte säga, herr domare, men hans fru sa att mannen hade kommit hem och tagit med sig en toalettstol och försökt använda den som grammofonskiva.

En klar slutsats. — Hur kan du bestämma dig för att Alli inte gillar dig? — Jag sa till honom en gång att det finns en idiot i varje familj. — Och vad sa han? — Han frågade om jag var ensam barn.

En monolog. — Pappa, vad är en monolog?. — Monolog är det när jag pratar med din mamma.

Från läsarna

Vi tar väldigt gärna emot inlägg från våra läsare. Kommentarer, historier, minnen, debatt, nyheter från hemorten. Sannolikt koimmet detta att vara den viktigaste delen i denna vår tidning. Men utrymmet är ju begränsat, så skriv gärna rätt så kort! Så sänd gärna inlägg till: wasadagblad@gmail-com

Annonsera i WD

Det kan ha ett visst PR-värde att vara bland de första som annonserar i denna historiska och hypermoderna dagstidning.

Annonspriset är 6 €/spaltmillimeter. Standardannonser är billigare (25 mm hög=140 €, 50 mm = 280 €, 75 mm=400 €. Upprepade annonser = 30% rabatt. Sänd annonser till wasadagblad@gmail-com som jpg, tiff eller png, annonserna förminskas sedan till spaltbredd 46 mm.

Operaupplevelser

Hundratals operor - som kan avnjutas hemma:

Det är inte alls så lätt gå på opera. Det är långt till Helsingfors och till de stora operahusen i London och New York. Men vi kan ändå njuta av opera, virtuellt, och besöka världberömda operahus. Via denna sida kan vi se många av de bästa operorna framförda av världens främsta operasångare. Välkommen med i denna grupp!

Gå till Facebook och skriv in *operaupplevelser* i sökrutan.

Nästa vecka: Runt Bodvattnet

Inbjudan

VAASAN KAUPUNGINTALON JUHLASALI
8.10.2023

KAMARIOOPPERA AINO KALLAKSEN
ELÄMÄSTÄ

NAINEN KUIN *jäätynyt* SAMPPANJA

SÄV. ILKKA KUUSISTO, LIB. AINO PIIROLA

Esiintyjät

MEZZOSOPRAANO
Kukka-Maaria Kallio

VIULU
Ninja Jakobsson

SELLO
Elena Hämäläinen

PIANO
Anna Roos

TANSSIJAT
Viivi Sjöblom, Aaron Saira

Bästa vänner,

SI Vasa har glädjen att inbjuda er till en trevlig samvaro
söndagen den 8.10 kl 12-15

En lækker frukost-brunch kan avnjutas klo 10-12 på Original Sokos hotel Vaakuna vid Övre torget, 14€.

Kl 12.00 börjar Minna Canth -seminariet på Stadshuset i Vasa,. Detta är samtidigt en årsfest för Finska Kvinnoförbundet rf. Musik, föredrag (på finska) om starka kvinnors betydelse för nutiden och om Aino Kallas och hennes litterära karriär.

Under pausen serveras ett glas porlande, ingår i priset.

Kl 13.45 börjar kammaroperan ”*Nainen kuin jäätynyt samppanja*”. Det är fråga om en världspremiär för denna opera, som handlar om Aino Kallas´ liv.

Inkomsterna från operan används för att främja barns och ungdomars välbefinnande.

Biljettpris 20€

Tilläggsinfo och anmälningar
marjatta.bjorknas@gmail.com

0400368371

Varmt välkomna!

SI VAASA - VASA

WASA DAILY

GPT3

Printed 1 €
Free on the Net

ISSN 2954-2456

Nr 37 Sunday, September 10 2023

WASA DAILY - a modern newspaper with a layout from the 1870s. At that time, most newspapers had this format, corresponding to A4, and 4 pages. Lots of text, but no pictures at all, so there's a lot to read in 4 pages. The newspaper contains quotes from old daily newspapers, taken from the National Archives (digi.kansalliskirjasto.fi). GPT3 does some of the routine editorial work. Wasa Daily will continue to be published on Sunday mornings, but our aim is that it will eventually be published every day. The magazine can be read online for free, printed single issues cost 1 €. Advertising price 6 €/ millimeter, but standard ads are cheaper (25 mm high=140 €, 50 mm = 280 €, 75 mm=400 €. Repeated ads = 50% discount). Send ads to wasadagblad@gmail.com as jpg, tiff or png, the advertisements are then reduced to a column width of 46 mm. If the advertisement does not fit, we will contact you (space is limited). Editor-in-Chief: Hans Björknäs. Mail: Wasa Dagblad, Skolhusgatan 37 B 7, 65100 Vasa, telephone +358-40-5462455. E - mail: wasadagblad@gmail.com

Вітаємо всіх українців у Ваасі! Сподіваємося, вам тут сподобається і навіть залишитеся після закінчення війни в Україні! A warm welcome to all Ukrainians in Vaasa! We hope you will enjoy yourself here and even stay after the war in Ukraine is over!

News

Sunday walk

Every Sunday, a 10 km walk from the market square. Like today 10.9.23.

"We walk together in different parts of Vaasa, the pace is determined by the participants, no one is left alone. A shorter trip is also possible. After the walk, we go to a suitable cafe to drink coffee or tea at our own expense."

Organized by Vaasa Walking Club.

<http://www.vaasanmarssi.fi>

What is racism?

The Government understands the concept of racism in its statement as follows:

Racism means defining individuals or groups of people as being inferior based on ethnic origin,

Art experience of the week:

Paintings by Albert Edelfelt now in the Ateneums Exhibition

Albert Edelfelt was a Finnish painter who lived between 1854 and 1905. He was a significant figure in the Finnish art world, and his works are still respected and studied.

Here *Grief, 1894*

skin colour, nationality, culture, native language or religion.

Racism can manifest in society as discriminatory norms and practices, for example, at work. Racism can manifest between individuals and groups as discrim-

minatory behaviour. Prejudice between individuals and groups and fear of the unfamiliar can serve as a breeding ground for racism. Racism creates nequality and not only damages its targets, but all of society.

"Helene Schjerfbeck: An Artist's Life"

An online book free to download A groundbreaking new book that delves into the life and ar-

tistry of an exceptional Finnish artist, Helene Schjerfbeck

Page 25

Sanna Marin is leaving parliament for a new job

The former Prime Minister of Finland, Sanna Marin (SDP), is leaving the Diet after being appointed as a strategic advisor to the Tony Blair Institute in London.

Marin announced the decision at a press conference in the Diet on Thursday. He said he believes

WASA DAILY

Photo Supplement

Росвопалті
Bövarstek
Bandit steak
БАНДИТСЬКИЙ СТЕЙК

Photo Supplement on page 27

Here we are:
www.vpress.ovh

Order Wasa Daily - it's free. Please, send an email to wasadagblad@gmail.com

Flowers in Vasa. The city's horticulture department certainly does a wonderful job this spring. To make our city beautiful and pleasant!

Vaasa and Vähänkyrö municipal union

The concert will feature: Vaasa City Orchestra, Eero Lehtimäki, conductor, Kreetta-Maria Kentala, violin

The concert held by the Vaasa City Orchestra will be held on Thursday, September 15. at 19:00 in the church of Vähäkyrö, where we will hear the compositions of Jean Sibelius, Toivo Kuula and Erik Tulindberg, who was born in Vähäsäkyrö.

There are vacancies for young musicians in the Rock School

In the Rockskolan, which is maintained by the Vaasa city's youth service, there are student places available in band lessons this autumn. In Rockskolan, 13–17-year-olds from Vasa can play pop and rock music in various forms.

Rock school offers hobby activities with a low threshold for

he can better serve constituents in the new role.

- The voters have voted for me for a certain value base, and I believe that I can implement that value base even better in this new position, Marin said.

Marin was one of the most popular candidates in the 2023 parliamentary elections with over 35,000 votes in the Birkaland constituency. She was the woman with the second most votes in the elections, after Riikka Purra (Sannf).

Marin thanked voters for their support and said she understands they understand that she needs to move on with her life.

- I am very grateful to everyone who voted for me, also in the previous elections. I believe that at the same time they understand that it is time to move on in life on a personal level. Sanna Marin was certainly disappointed last spring when her party did not become the largest and therefore she could not continue as prime minister.

Parliament will certainly approve the dismissal.

"Juurilla" church concert

JUURILLA church concert in honor of the 10th anniversary of the

THE KING'S RING BEING A ROMANCE OF THE DAYS OF GUSTAVUS ADOLPHUS AND THE THIRTY YEARS' WAR TRANSLATED FROM THE SWEDISH OF ZACHARIAS TOPELIUS BY SOPHIE ÖHRWALL AND HERBERT ARNOLD

Part 23:

"Swedes!" cried Bertel boldly, just as he did at the Würzburg sally-port, and fired off a pistol in the direction of the voice, and saw by the flash a large band of peasants, who had encamped by the barricade. He then turned his horse, and, calling upon his companions to follow him, rode at full gallop on the road back to Landshut.

But the peasants had by the

flash also seen the three horsemen, and now hurried to cut off their retreat. Bertel's horse easily distanced the pursuers, but Vitikka's fell over the stump of a tree, and Pekka's clumsy animal was hurt by the thrust of a pitchfork in his neck as he tried to get out of the marsh. Bertel saw his followers' danger, and would not leave them; he turned back and killed the nearest peasants, and caught Pekka's horse by the bridle and tried to pull him up, calling also to Vitikka to leave his horse and jump on the back of Lapp. This brave effort was successful, and the three were on their way to safety, when suddenly a whizzing noise was heard, and a lasso settled upon Bertel's shoulders, tightened, and jerked him from his saddle. Vitikka fell at the same moment, and Lapp, thus delivered from his heavy burden, galloped off, and Pekka followed with or without his will. Bertel

and Vitikka were taken prisoners and bound with their hands behind their backs.

"Hang the dogs before the others arrive!" cried one.

"Hang them by the heels!" suggested another.

"With a little fire underneath!" said a third.

"No fire! no noise!" ordered a fourth, who appeared to be in command. "Listen, comrades," whispered he to the prisoners lying on the ground, "was it Finnish you spoke?"

"Go to the devil!" said Vitikka in a rage.

"Maledicti, maledicti Fenno-nes!" said the former speaker in the darkness. "You are mine!"

"Now they are coming!" cried one of the band, and the trampling of horses was heard on the road to Ingolstadt. The peasants remained still, and for greater safety gagged the prisoners. The approaching troop were provided with torches, and seemed to be Germans, who were returning from a marauding expedition. They were riding so quickly that they did not notice the barricade until they were close upon it; at the same moment a murderous fire opened upon them from behind this obstruction. Ten or twelve of the foremost fell to the ground, and their riderless horses reared and dragged them along by the stirrups; the greatest confusion prevailed amongst them, some turned back, riding over their comrades and the pack-horses; others fired off their pistols towards the enemy behind the barricade. The peasants rushed from their ambush and furious-

young people, as you can join without any experience, all you need is an interest in music and playing or singing in a band.

- In the beginning, you don't have to have your own instrument either, but you can borrow one from us. The participation fee for the band lessons is only 11.50 euros per person for one semester, says Sami Sillanpää, supervisor at the Rock School. (vaasa.fi)

Food and Nutrition Events Planned for Seniors in Vaasa This Fall

This autumn in Vaasa, a series of food and nutrition-related events are set to take place, catering to the elderly population. These events are part of the Food Authority's 'Nourishing Food and Dining Together' campaign, scheduled for the fall of 2023, aims to improve the nutrition of the elderly and raise awareness about its importance in maintaining good health.

Local partners of the campaign will organize various food and nutrition-themed events specifically designed for seniors throughout the season. In Vaasa, these events will be hosted by organiza-

This magazine can be read anywhere

but the easiest way is probably to read it with a tablet, like here at the Voitby Rapid

tions such as Alma Adult Education Center, the Senior Council, and several other entities.

The planned events will disseminate information about nutrition through activities such as cooking classes, mushroom-picking outings, harvest festivals, and communal dining experiences.

Here's an example of one such event:

Senior Citizens' Luncheon
Thursday, September 14th at 11:30 AM

Large Parish Hall
"Enjoy a delicious meal toget-

her for 8 euros. A brief moment of reflection will be held in both Finnish and Swedish. You are warmly welcome to join us for a delightful dining experience!"

New Abortion Law Eases Access to Services in Ostrobothnia

Starting September 1st, significant changes are coming to the field of abortion services in the Wellbeing Services County of Ostrobothnia. Under the new legislation, individuals seeking a termination of pregnancy will

no longer require a referral from a health center. Instead, direct appointments can be scheduled with the Gynaecology Outpatient Clinic.

The key amendment simplifies access to abortions before the twelfth week of pregnancy. Unlike the previous regulations, pregnant individuals will no longer need to provide grounds for termination or seek permission from multiple doctors. Now, a woman's own request is sufficient.

"In the past, a referral from a health center was mandatory for an abortion, but now you can call our Gynaecology Outpatient Clinic directly to make an appointment," explained Chief Gynaecologist Jennica Kööpikkä.

After contacting the clinic, those seeking a termination will undergo laboratory tests, followed by consultations with a nurse and a doctor. In most cases, medical abortions will be offered, allowing patients to complete the procedure at home.

It's important to note that the new procedure doesn't alter the regulations for abortions after the twelfth week of pregnancy. Such terminations will continue to require a license from Valvira, the National Supervisory Authority

ly attacked those that remained, and pulled them off their horses with lassos. In vain the horsemen endeavoured to defend themselves; in less than ten minutes the whole troop was scattered; eight or ten had escaped, fifteen were lying wounded on the road, and six or seven were made prisoners. Only four of the peasants had fallen. The revenge of the Bavarians was inhuman. They fired blank charges in the prisoners' faces, which burnt them black, and partially buried some of them in the ground and stoned them slowly to death.

When this terrible work was finished, they carried away the booty to a place of safety. Bertel and his companion were thrown across one of the horses, and they marched deep into the forest. After some time they stopped at a lonely farm, and the prisoners were dragged in and thrown on

the floor in a separate room, while the peasants in the next room rejoiced over their victory, and drank captured wine. A deathly pale monk now entered the room, carrying a sword by his side with a rope. He held up a torch to the prisoners' faces, took away their gags, and looked at them in silence.

"Am I right," said he at last, sarcastically; "this is Lieutenant Bertel, of the king's life-guards."

Bertel looked up and recognised the Jesuit Hieronymus.

"You are welcome to me, lieutenant, and thank you for our last meeting. Such an important guest must be well entertained. I fancy I have seen this comrade before, also," he said, pointing to Vitikka.

The wild Finn looked him straight in the eyes and opened his mouth with an obstinate grin.

"What have you done with your ears, monk?" he said tauntingly. "Take away your skullcap, foul thief, and let us see if you have grown any ass's ears in their place."

At this daring remark about the incident at Breitenfeld a dark frown contracted the Jesuit's eyebrows, and a blush arose on his pale features; he bit his lips with rage.

"Think of your own ears, comrade," said he. "Anathema maranatha! They will soon have heard enough in this world."

With these words the Jesuit clapped his hands twice, and a blacksmith with his leather apron entered, carrying a pair of

red-hot pincers.

"Well, comrade, do your ears begin to burn?" said the monk cruelly.

Vitikka replied stubbornly, "Now you think you are clever, but you are only a fumbler in comparison with the devil. Your lord and master does not need any pincers, he uses his claws."

"The right ear," said the Jesuit. The smith approached the Finn and put the pincers to his head. Vitikka smiled disdainfully. A sudden blush coloured his brown cheeks, but only for a moment. He had now only one ear.

"Will you now abjure your faith, and believe in the Holy Father and damn Luther, and you shall keep your other ear?"

TO BE CONTINUED

for Welfare and Health. These cases are relatively rare and are typically related to fetal developmental disorders, maternal health concerns, or other justified reasons.

A book about all the villages of Mustasaari

This book written by Jane Trygg-Kaipainen is now published, in Finnish. The book is called "Mustasaari kylähistoriikkien kymmenet kylät" and the author is a master of philosophy, master of pedagogy and non-fiction writer, a municipal politician living in Ostrobothnia and an observer of the world.

The book briefly tells about the history, administration, livelihoods, transport connections, associations and social life, people, buildings, characteristics and stories of every village on Mustasaari. The book helps to understand the very large changes in the living conditions of the inhabitants of the villages caused by land elevation and historical development and tells how these villages became the way they are today.

426 pages and color photos from every village. And there are many villages in Mustasaari! Almost 40 villages and the history of each village are presented in the book.

You can buy the book, for example, from Ad Libris:

<https://www.adlibris.com/fi/kirja/mustasaaren-kylahistoriikkien-kymmenet-kylat-9789528021063>

A Decline in Abortion Numbers

According to the Finnish Institute for Health and Welfare (THL), the number of abortions has been

steadily declining over the past few decades. Reasons for seeking an abortion may include issues such as a lack of contraception use, financial challenges, limited support networks, or age-related concerns. Under the new law, individuals will no longer need to provide justifications to healthcare staff.

"The new Act aligns Finland's practices with those of other Nordic countries," noted Kööpikkä. According to THL data, approximately 7,900 abortions were performed in Finland last year, with 252 taking place in Ostrobothnia. The numbers show a decrease in pregnancy terminations, especially among young individuals. The impact of free contraception for those under 25 on abortion rates will be closely monitored. Kööpikkä emphasized that various contraceptive options are available and encouraged individuals to explore the one that suits them best. The Contraception Clinic is available to serve people of all ages with their contraceptive needs.

For those considering a termination of pregnancy in the Well-being Services County of Ostrobothnia starting September 1, 2023, appointments can be made by calling:

Vaasa at tel. 06 213 2011 on weekdays from 14:00 to 14:45, or Pietarsaari/Jakobstad at tel. 050 4616337 on weekdays from 13:00 to 13:30.

Following the initial appointment, a referral to the laboratory and an appointment at the Gynecology Outpatient Clinic will be provided, with a follow-up examination scheduled for four weeks after the abortion.

The Senior Line now serves the entire welfare region

The Senior Line, which was launched in Vasa and Laihia in May, is now expanding its service to cover the entire Ostrobothnia welfare region. The Senior Line is a dedicated service number for individuals over the age of 65 who need an assessment of their healthcare needs. When calling the Senior Line, there is no need to navigate through any menu op-

tions; the calls are answered by professionally trained healthcare personnel who can assess healthcare needs, provide guidance, advice, and self-care instructions.

"If the person answering the call cannot immediately handle the caller's request, they will direct the inquiry to the appropriate authority, which will then contact the caller as soon as possible. We do not transfer calls to a number where the caller has to wait in line again," says department head Erja Lahti.

Lahti emphasizes that the Senior Line is a user-friendly contact channel for seniors, which was developed by the welfare region in response to customer feedback. Many seniors find it challenging to call the customer service center because it requires navigating through various menu options.

During the summer, they received several inquiries from neighboring municipalities.

"The response from customers in Vasa and Laihia has been positive. Last spring and summer, we monitored call volumes to estimate how many employees would be needed for this service. When technology allowed us to expand the service, we decided to do so as soon as possible."

The Senior Line is part of the customer service center, and calls are answered by healthcare professionals from the welfare region.

"We can balance call peaks at the customer service center and can allocate more staff to the Senior Line and vice versa when needed."

Avoid Rush Hours – Call in the Afternoon

Monday mornings are the busiest times on the Senior Line.

"If it's not a genuinely urgent matter, it's advisable to wait until the afternoon, as it's always quieter then," says Heidi Kangas, one of the individuals who answers calls on the Senior Line.

Customers often need their healthcare needs assessed, but they also frequently inquire about their laboratory results or X-ray images.

"But feel free to call the Senior Line for any healthcare or wel-

fare-related questions with a low threshold," says Kangas.

Seniors can still contact the customer service center if they need to have their healthcare needs assessed, seek advice, or schedule an appointment at a doctor's or nurse's office

Watch out for scam messages sent in Suomi.fi services' name

The Digital and Population Data Services Agency warns of scam messages being sent in the name of Suomi.fi services. In addition to text messages, scam messages are also being sent via social media channels. The message in question is a phishing message that attempts to get the user to click a link in the message.

Do not click on any links in e-mail or text messages. Do not access the services through links or search engine results. Instead, enter the full address of the website in the address bar, such as www.suomi.fi.

THL recommends

the booster dose with a new variant-tailored product in late autumn 2023 for older people and certain risk groups

In accordance with the preliminary assessment issued in May, the Finnish Institute for Health and Welfare (THL) recommends that the booster dose of the COVID-19 vaccine in late autumn 2023 be given to persons aged 65 or over, persons belonging to medical risk groups aged 18 or over, and persons with severe immune deficiencies aged 12 or over. The vaccine will be a new product tailored for the XBB.1.5 variant after it has been granted a marketing authorisation.

The booster dose is recommended for groups at the highest risk of severe coronavirus disease as the disease may again become more prevalent in autumn and winter. The new booster dose is aimed at reducing the number of cases of the severe disease, the need for hospitalisation and deaths associated with COVID-19.

"There are no medical grounds for extensive vaccination of the entire population. For those under 65 years of age who do not have diseases that predispose

them to severe coronavirus disease, the previously recommended three vaccine doses, including previous coronavirus infections, continue to provide good protection against severe coronavirus disease,” says Mika Muhonen, Medical Specialist at THL.

We have ISSN-numbers!

The Finnish ISSN center has given our newspaper international journal codes, so-called ISSN codes. This after quite thorough consideration. So now we are officially part of the Finnish newspaper world. We are newspapers ”for real”.

Ilkka-Pohjalainen

Since the beginning of October, the magazine will no longer appear on Sundays. The last Sunday issue will be published on 23.9.23. Instead, the Saturday magazine will be more extensive, meaning there will be plenty of reading throughout the whole holiday.

The reason for this change is the increased paper and distribution costs.

Also, the digital magazine is no longer published on Sundays, even though its publication does not involve paper and distribution costs. But the newspaper’s website has fresh reading even on Sundays.

Anthony Blinken,

US Secretary of State. visited Ukraine last Wednesday.

He announced to the President of Ukraine, Volodymyr Zelensky, that the United States is providing a new support package to Ukraine, including military, humanitarian and economic assistance. The package also includes 200 million to be used to support Ukraine’s judicial system and make the fight against corruption more effective.

Danish Prime Minister Mette

Frederiksen also visited Kiev on Wednesday. She gave a speech in Ukrainas Parliament. Denmark has promised to give Ukraina 19 F-16 fighter jets.

Care Guarantee

Care within 2 weeks from 1.9.23

Starting on 1 September 2023, non-urgent care in primary health care must be provided to people more quickly. The maximum waiting time for outpatient care will be shortened from three months to 14 days, and the maximum waiting time for oral health care from six months to four months.

In addition, from 1 September onwards, patients must receive an assessment of the need for and urgency of treatment on the same day as they have been in contact with the health care unit.

This also applies to oral health care in primary health care. An individual assessment of the need for treatment must also determine whether the patient needs treatment faster than the maximum waiting time required by law.

Parliament adopted the legislative amendment on the maximum waiting times for access to care in November 2022, and the Ministry of Social Affairs and Health sent the wellbeing services counties instructions on the implementation of the provisions on 14 July 2023. In addition to primary healthcare, which is the responsibility of the wellbeing services counties or the City of Helsinki, the amendment will affect student healthcare and prison healthcare.

The shortened maximum waiting times apply to care in cases involving an illness, an injury, an exacerbation of a long-term illness, new symptoms or a deterioration of capacity for work.

The care guarantee will not be tightened after one year

At the beginning of September, the tightened care guarantee

A book in Swedish about the famous woman artist i Vaasa, Alexandra Frosterus-Sältin, You can buy it here:

- adlibris.fi
- <https://akateeminenwebshop.com/>

came into effect. You must see a doctor within two weeks, even in non-urgent cases. Welfare areas have obvious difficulties in complying with this.

The intention was that this two-week period would be shortened to one week after about a year.

The new government is now considering that this tightening, which will take place in a year, will not be implemented. The proposal is that the two-week care guarantee will be kept in effect, due to the staff shortage.

Presidential Election

SFP has no presidential candidate

This was announced by Anna-Maja Henriksson last Thursday. The party also does not support any of the candidates.

Presidential election candidates so far

There are already numerous proposals. Here is a list of the most important ones:

At its party meeting on June 18, 2022, Liike Nyt chose its chairman, MP Hjallis Harkimon, as its presidential candidate.

European Commissioner Jutta Urpilainen has said that she is considering a candidacy when she visited Vaasa a week ago, and SDP has decided to invite her as the party’s candidate in November. Sanna Marin encouraged Jutta to become a candidate the other day.

The Greens decided at their party meeting on June 10, 2023 to support Pekka Haavisto in the elections, who is running for president through the voters’ association. In this way, possibly Pekka Haavisto wants to distance himself a little from the Greens in the election, the Greens failed miserably in the last parliamentary elections.

The True Finns Candidate is Jussi Halla-aho.

The chairman of the coalition, Petteri Orpo, said on August 14,

2023, that Alexander Stubb will be asked to be the coalition's presidential candidate, who has since agreed. Antti Häkkinen, who previously considered running for president, said on the same day that he supports Alexander Stubb's candidacy. The decision was unanimous even though several people in leading positions had supported Häkkinen earlier.

Li Andersson has said that he is considering the candidacy. Probably not a very good idea, because the votes given to him reduce Jutta Urpilainen's chances of reaching the second round.

The Governor of the Bank of Finland, Olli Rehn, announced his willingness to run for president on June 21, 2023. He started collecting supporter cards for the presidential election with the help of the voters' association.

Former Member of Parliament Paavo Väyrynen (Centre) announced his willingness to be a presidential candidate on June 12, 2023. He started collecting supporter cards for the presidential election with the help of the voters' association. Väyrynen announced that he could not support the possible candidacy of Olli Rehn (Centre). Paavo himself probably doesn't remember how many times he has been a candidate.

Mika Aaltola, director of the Foreign Policy Institute, announced on August 3, 2023, that he would seek candidacy with the help of the voters' association.

The party conference of the Christian Democrats decided to nominate the party's chairman, minister Sari Essayah, as the party's presidential candidate. Image; Eduskunta.fi

record-breaking heat waves. These events are a stark reminder of the dangers of climate change, which is making extreme weather events more frequent and severe.

The wildfires that have swept through Greece in recent weeks have been some of the worst in the country's history. The fires have destroyed forests, homes, and businesses, and have forced thousands of people to evacuate their homes. The fires have also been a major health hazard, as they have released harmful pollutants into the air.

The heavy rains that have fallen in Greece in recent weeks have also caused widespread damage. The rains have caused flooding and mudslides, which have destroyed homes and infrastructure. The rains have also made it difficult to fight the wildfires, as they have made it difficult for firefighters to access the affected areas.

The record-breaking heat waves that have hit Greece in recent weeks have also been a major health hazard. The heat waves have caused heatstroke and other heat-related illnesses, and have also made it difficult for people to work and go about their daily lives.

The extreme weather events in Greece are a sign of the climate crisis. Climate change is making extreme weather events more frequent and severe, and Greece is not the only country that has been affected. In recent years, there have been devastating wildfires in other parts of Europe, such as

Portugal and Spain, and heavy rains and flooding in other parts of the world, such as China and India.

The climate crisis is a serious threat to our planet, and we need to take action to address it. We need to reduce our emissions of greenhouse gases, invest in renewable energy, and protect our forests. We also need to adapt to the effects of climate change that are already happening.

The extreme weather events in Greece are a wake-up call. We need to act now to address the climate crisis, or we will face even more devastating consequences in the future.

Bird flu

The infection was found in 26 fur farms

The bird flu epidemic started in fur farms in Ostrobothnia in mid-July. The first infected fur farm was found in the Food Agency's laboratory tests on July 13, and since then bird flu infections have been confirmed at a total of 25 fur farms. (Ruokavirasto.fi)

Today

Antti Lindtman and knowledge of history

Antti Lindtman was elected chairman of the social democra-

tic party, SDP, a week ago. 3.9 the new chairman made a keynote speech. Here is a small excerpt: "We know that the voice of the Social Democrats has never been silenced. Not at the beginning of the 1930s, when the SDP rejected the extreme right, when the Lapua movement terrorized, molested and murdered. Whereas even the moderate right-wing remained silent, social democracy defended legality. Many did it even at the risk of their lives, some losing it.

And our voices were not silenced in the years of danger after the war, when we fought off the extreme left. Again, the political right was silent, now in fear of the control commission, while the communists caused disorder and terror of opinion, trying to infiltrate various state organizations. It was stopped by SDP's "Enough is enough" campaign in 1948.

At every moment of our country's fate, SDP has most strongly defended democracy, the rule of law and also freedom of the press, because they are the security and guarantee of our country's progress. SDP has been the movement that has always fought against extremism, repelled the shadows, shown the light. A movement that has been the strongest counterforce to reaction. That's who we are today too!"

So, in Antti Lindtman's opinion, the SDP has always defended democracy, the rule of law and also the freedom of the press most strongly. For example, he takes a stand on events in the early 1930s.

What if we go back a little twenty years from that time? The party was founded in 1899. In the 1916 elections, the party won a landslide and had a majority in parliament. In the next election, the bourgeois won.

In the fall of 1917, an extra party meeting was held, where the speaker was, among others, Josef Stalin himself. The party meeting decided to abandon the parliamentary line and support the revolution.

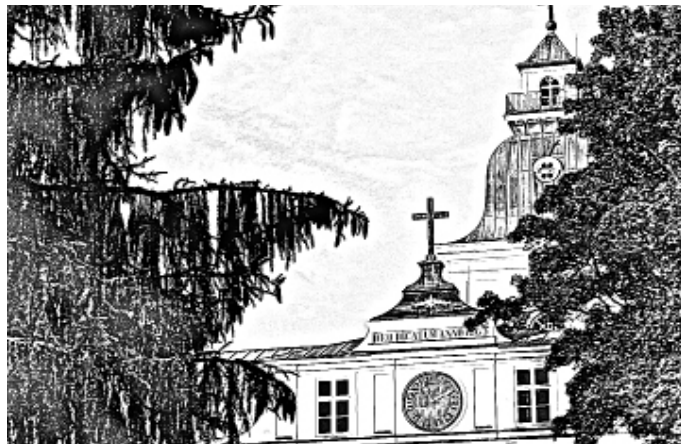
The bourgeois parliament declared Finland independent on December 6, 1917. SDP opposed

Climate change

Extreme Weather Events in Greece: A Sign of the Climate Crisis

Greece has been hit by a series of extreme weather events in recent weeks, including devastating wildfires, heavy rains, and

What house is this?

Last weeks house: Salteriet, Svedjehamn, Björköby

PensilSketchApp

the declaration, but Lenin supported Finland's independence, which thus came true.

The party council of the SDP met on January 23, 1918. Based on the decisions made there, an armed conflict began on January 28, in which power was initially taken away from the legitimate government and the elected parliament.

The first actions were to ban the bourgeois press, that is, the SDP did not defend any freedom of the press.

A brutal civil war was born in which murders were committed on both sides. Tens of thousands of Finns died because of starting this war. We no longer need to judge anyone who was involved, they are no longer among us.

But when the new chairman of a big party seems to forget these most tragic moments in Finnish history, it is certainly surprising.

Events

Söderfjärden's Meteoriihi - visitor center

Exhibitions and multimedia about the history of the Söderfjärden crater. Star observatory. Cafe in the old countryside.

520 million years ago, a large celestial body fell in this place, resulting in a 5 km wide crater, today's Söderfjärden.

10.9.2023

from 12:00 to 18:00

13/09/2023

from 18:00 to 20:00

17/09/2023

from 12:00 to 18:00

20/09/2023

from 18:00 to 20:00

24/09/2023

from 12:00 to 18:00

27/09/2023

from 18:00 to 20:00

"Juurilla" church concert

JUURILLA church concert in honor of the 10th anniversary of the Vaasa and Vähäkylä municipal union

The concert will feature: Vaasa City Orchestra, Eero Lehtimäki, conductor, Kreetta-Maria Kentala, violin

The concert held by the Vaasa City Orchestra will be held on Thursday, September 15. at 19:00 in the church of Vähäkylä, where we

will hear the compositions of Jean Sibelius, Toivo Kuula and Erik Tuulindberg, who was born in Vähäkylä.

ATENEUM, Helsinki

ALBERT EDELFFELT art exhibition until 17.9.

Worth visiting!

TIKANOJA'S ART HOME

Kaarina Heikinheimo's 5+ rooms exhibition

Textile art, from copper wire to textile reliefs

A well-known textile artist from Vaasa. In the exhibition, an aesthetic ensemble of a large scale. The exhibition continues until September 24

KUNTSI MUSEUM OF MODERN ART

Dimensions of a line-exhibition
9.9.23 - 14.4.24

How artists work with the line, where its shape settles as a simple pencil and charcoal drawing or as a spatial installation. The variations of the line can be seen in the group exhibition at the Kuntsi Museum of Modern Art. Both Finnish and international Contemporary Artists – 18 artists and groups of artists – present themselves as part of their artistic work.

WASA TEATER

"Vänd om min längtan"

Premiere on 16.9-23

New Nordic musical by Ann-Luise Bertell, Thomas Enroth, Åsa Jinder, Nils-Petter Ankarblom. Directed by Erik-André Hvidsten.

<https://www.wasateater.fi/>

BOCK'S OKTOBERFEST 2023

20-23.9.23

<https://bockscornerbrewery.com/fi/event>

FINNISH NATIONAL GALLERY KIASMA, HELSINKI

FREE ADMISSION DAY

6.10.23 at 10-20.30

VAASA BAROQUE

Autumn opera event!

Joseph Martin Kraus: PROSERPIN

Kraus's opera Proserpin will have its Finnish premiere at Vaasa Baroque, performed by an international soloist guard and the Vaasa City Orchestra. The performances are on Friday 13 October 2023 and Saturday 14 October 2023 at 19:00 in the ballroom of Vaasa City Hall.

<https://vaasabaroque.com/>

ATENEUM

COLOUR & LIGHT – THE LEGACY OF IMPRESSIONISM

20.10.2023–25.2.2024

The exhibition introduces Impressionist and Neo-Impressionist art from the period 1860–1916. The exhibition draws parallels between the great masters of international art and Finnish art.

FINNISH NATIONAL GALLERY KIASMA, HELSINKI

FREE ADMISSION DAY

3.11.23 at 10-20.30

RUSK

Chamber Music in Jakobstad
21–25.11.2023

A Royal Feast

International creativity at the darkest time of the year

FINNISH NATIONAL GALLERY KIASMA, HELSINKI

FREE ADMISSION DAY

1,12.23 at 10-20.30

Books

"Helene Schjerfbeck: An Artist's Life"

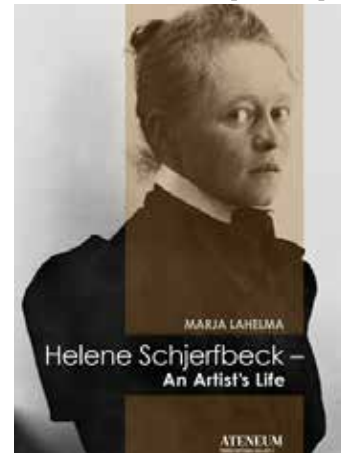
An online book free to download

A groundbreaking new book that delves into the life and artistry of an exceptional Finnish artist, Helene Schjerfbeck. Titled "Helene Schjerfbeck: An Artist's Life" this captivating biography, authored by esteemed art historian Marja Lahelma, offers a comprehensive exploration of the artist's journey, shedding light on her contributions to Finnish art history and her impact on the global artistic

landscape.

Rediscovering a Beloved Finnish Artist

While Helene Schjerfbeck's masterpieces have garnered immense admiration within Finland, her legacy extends beyond borders, captivating international audiences through recent exhibitions in Europe and Japan.

These exhibitions, such as those at the Schirn Kunsthalle in Frankfurt, Tokyo, and London's Royal Academy, have propelled Schjerfbeck's art onto the global stage. Yet, until now, there has been a notable absence of a concise biography of Schjerfbeck in foreign languages.

A Biography Rooted in Research

This biography, authored by Marja Lahelma, fills the void by presenting the first-ever comprehensive English-language biography of Helene Schjerfbeck. The demand for insights into Schjerfbeck's life and art has grown, and this publication addresses the curiosity of both professional enthusiasts and wider audiences. Being available as an online book, it ensures universal accessibility for all those intrigued by her artistic journey.

A Collaborative Endeavor

The genesis of this remarkable book stems from a collaboration between the Ateneum Art Museum and the

Image of the week

The Finnish Parliament started the autumn session on Tuesday

Astronomic Picture of the week

The surface of Mars from 5 meter above

Five Meters over Mars
Image Credit: [NASA](#), [JPL-Caltech](#), [Ingenuity](#)

Explanation: On mission sol 872 (Earth date August 3) Ingenuity snapped [this sharp image](#) on its 54th flight [above the surface](#) of the Red Planet. During the flight the Mars Helicopter hovered about 5 meters, or just over 16 feet, above the Jezero crater floor. Tips of Ingenuity's landing legs peek over the left and right edges in the camera's field of view.

Finnish National Gallery. Spear-headed by chief curator Anna-Maria von Bonsdorff, this project has been part of an ongoing research initiative focused on Schjerfbeck's impact. Collaborations with conservators from the Finnish National Gallery have led to fresh insights into the artist's materials and techniques, enriching our understanding of her work.

Beyond Traditional Biographies

What sets Schjerfbeck apart from her contemporaries is her extensive career, spanning from her early formal training at the age of 11 to her passing at 83. This period aligned with the formative years of Finnish identity, where she contributed actively to the evolution of artistic trends. Transitioning from naturalism to modernist expression, she demonstrated a unique artistic vision that defied conventions.

A Portrait of Resilience

Marja Lahelma's biography captures Schjerfbeck's indomitable spirit, dispelling earlier portrayals of fragility. Rather than an isolated artist, she emerges as a strong, purposeful individual who overcame health challenges to establish a flourishing career. Lahelma presents an artist unburdened by disability, showcasing Schjerfbeck's innovation and self-assuredness.

Illuminating Artistic Evolution

The book is divided into six chapters, each spotlighting a distinct phase in Schjerfbeck's life and artistic journey. Drawing from archival materials, letters, sketches, and artworks, Lahelma meticulously traces Schjerfbeck's evolution, from her prodigious begin-

Dismantling silos seen through Siilolive

Vaasa's concrete silos were built in 1958-63. There was a mill near them, which was then closed in 1992. The silos have not been used since then. Twenty years ago, student apartments were planned for silos. A great idea, but the obstacle was the mushroom growth on the concrete structures. - This picture was taken on August 28..

Now the dismantling of the silos has started, at the end of April this year. With the help of a webcam, you can monitor how the dismantling is progressing.

The webcam can be found here:

<https://www.vaasa.fi/siilolive/>

nings recognized by her governess to her influential years as a professional artist.

A Contribution to Art History

In unveiling Schjerfbeck's story, this biography transcends individual narrative to illuminate broader aspects of Finnish art history. It underscores the artist's interconnectedness with the global art scene, demonstrating the significance of her contributions in the context of modernism.

A Testament to a Bold Visionary

In "Helene Schjerfbeck: An Artist's Life" we encounter an artist who defied conventions, blazed her own trail, and enriched Finnish art history in the process. This book, made possible by the Jane and Aatos Erkkö Foundation, has been meticulously curated to offer a fresh perspective on a luminary who deserves her place among the world's finest artists.

Download here:

https://research.fng.fi/wp-content/uploads/2023/04/fngr_2023-1_hs_screen.pdf

Humour

In court. Judge: — Are you sure that the accused was drunk. . Witness: — I can't say that, Mr. Judge, but his wife said that the man had come home and brought a toilet seat with him and tried to use it as a gramophone record.

A clear conclusion. — How can you decide that Alli doesn't like you? — I told him once that there is one idiot in every family. — And what did he say? — He asked if I was an only child.

A monologue.

— Father, what is a monologue (single talk). — The monologue is when I talk

Next week: Around Bodvattnet

Advertise in Wasa Daily

Being among the first to advertise in this historic and hyper-modern daily may have some PR value.

The advertising price is 6 €/gap millimetre. Standard ads are cheaper (25 mm high = 140 €, 50 mm = 280 €, 75 mm = 400 €. Repeated ads = 30% discount. Send ads to

wasadagblad@gmail.com

From our readers

We very much welcome submissions from our readers. Comments, stories, memories, debate, news from home. Probably this will be the most important part of this spring paper. But space is limited, so please write as short as possible! So please send posts to:

wasadagblad@gmail.com

WASA DAILY

wasadagblad@gmail.com

Photo Supplement

Rosvopaisti

Rövarstek

Bandit steak

бандитський стейк

Rövarstek

Finsk litteratur och matkultur är båda bärare av rik historia och tradition. Att kombinera dessa två unika områden skapar intressanta berättelser och fenomen. Ett sådant fall är författaren Veikko Huovinen och hans inflytande på rövarstekens popularitet i Finland.

Veikko Huovinen (1927–2009) var en finländsk författare och journalist, vars mest kända verk inkluderar "Tänkaren från Havukka-aho" och "Pestklockorna".

Huoviniens författarskap präglades av humor och en positiv livsåskådning och genom sina verk speglade han särdragen i det finska mentala landskapet. I hans bok "Lampansyöjät" finns en detaljerad beskrivning av framställningen av rövarstek.

Litteratur har alltid speglat den omgivande kulturen och livsstilen. Mat är en central del av kulturen och den har använts i litteraturen på många olika sätt. Mat kan symbolisera gemenskap, tradition eller till exempel vissa epoker. Författare har ofta använt mat för att skapa stämningar och stärka berättelsernas autenticitet.

Rövarstek är en traditionell, om än sällan tillagad finsk rätt, som vanligtvis består av kött och olika kryddor, och som tillagas på klassiskt sätt i jorden. Namnets ursprung härrör från gamla berättelser om banditer och banditer som strövade omkring i skogsområdena. Rövarsteken kombinerar matkultur och berättande på ett sätt som väcker intresse och skapar en mystisk atmosfär.

Huovinen var en mästerlig berättare som kände finländarnas mentala landskap på djupet. Han använde ofta finsk natur och landsbygd som bakgrund för sina berättelser. I Huoviniens verk symboliserar rövarsteken gemenskap, glädje och livsglädje snarare än brott.

Rövarstek är ett bra exempel på hur litteratur och matkultur kan smälta samman. I Huoviniens verk är rospopaisti inte bara en maträtt, utan den representerar en djupare mening och förenar människor. Ett sådant förhållningssätt kan vara en del av ett större behov av att förstå sambandet mellan mat och kultur.

Veikko Huoviniens inflytande på finsk litteratur och rövarstekens popularitet är ett tydligt exempel på hur två separata ämnen kan korsas och skapa något unikt. Hans skicklighet som berättare och hans förmåga att föra fram den finska vardagen har satt sina spår i både litteraturen och matkulturen. Rövarsteken är inte längre bara en maträtt, utan en del av en större berättelse om finländskhet.

TILLAGNING AV RÖVARSTEK:

Du behöver

Lammkött, nötkött eller fläsk (t.ex. stek, revben, axel). Höna går också, och Du kan kombinera olika köttslag.

Salt

Svartpeppar

Kryddor efter din smak

Papper och aluminiumfolie

Tillverkning:

Du kommer behöva:

- kött

- kryddor

- gott om ved

- tändstickor (ifall Du inte vill göra upp eld på gammalt sätt, utan tändstickor)

- spade

- skottkärra

Välj en stek eller en bit nötkött eller fläsk eller kyckling som kött. Du kan använda till exempel rostbiff som är lagom saftigt och gott.

Gnid in köttets yta med salt och svartpeppar och, om så önskas, andra kryddor efter din smak. Du kan använda till exempel vitlök, rosmarin eller andra örter.

Slå först in det kryddade köttet i flera lager vått smörpapper, sedan blöta tidningar, sedan tätt i aluminiumfolie och förstärk hela paketet med t ex kycklingnät. Du kan även lägga till till exempel lök eller rotfrukter inuti folien för att ge ytterligare smak.

Gräv ett hål, ca 70 cm djupt och brett, fodrat med stenar.

Bränn en eld i denna grop, ca 3 timmar. Under denna tid har du gott om tid att förbereda det eller de nämnda köttpaketet.

När lägerelden står på glöd lyfter man ner lite av glöden i skottkärran, lägger köttpaketet på botten av gropen ovanpå glöden och håller tillbaka glöden i skottkärran i gropen.

Ovanpå detta ett jordlager på cirka 10 cm tjockt, så tätt att ånga inte kan passera genom det.

En brasa läggs sedan ovanpå marklagret som bränns i ca 4-6 timmar. En stek som väger cirka 3 kg är klar på sex timmar.

När brasan slocknat kan du lägga kålrot, potatis eller andra rötter inlindade i folie på glöden i ungefär en timme.

Gräv sedan upp köttpaketet försiktigt med en spade Öppna foliepaketet försiktigt eftersom det kan finnas het ånga inuti. Servera med någon lämplig färggrann sallad. Njut av en läcker rövarstek!

Rövarstek är ett trevligt sätt att laga mat ute och det ger möjlighet att njuta av naturen och umgås under många timmar medan maten tillreds. Beredningsmetoden och kryddorna kan appliceras enligt dina önskemål, så att du kan skapa din egen unika rövarstek!

Tänk dock på att vara försiktig med öppen eld och följ säkerhetsinstruktionerna.

Tuli ilman tulitikkuja - Eld utan tändstickor - Fire without matches - Вогонь без сірників

Rosvopaisti

Suomalainen kirjallisuus ja ruokakulttuuri ovat molemmat rikkaan historian ja perinteen kantajia. Näiden kahden ainutlaatuisen alueen yhdistäminen luo mielenkiintoisia tarinoita ja ilmiöitä. Yksi tällainen tapaus on kirjailija Veikko Huovinen ja hänen vaikutuksensa rosvopaistin suosioon Suomessa.

Veikko Huovinen (1927–2009) oli suomalainen kirjailija ja toimittaja, jonka tunnetuimpia teoksia ovat Havukka-ahon ajattelija ja Ruttokellot. Huovisen kirjoittamista leimaa huumori ja myönteinen elämäkatsomus, ja hän heijasti teoksillaan suomalaisen mielenmaiseman erityispiirteitä. Hänen kirjassaan ”Lampansöjät” on yksityiskohtainen kuvaus ryöstöpihvin tuotannosta.

Kirjallisuus on aina heijastanut ympäröivää kulttuuria ja elämäntapaa. Ruoka on keskeinen osa kulttuuria ja sitä on käytetty kirjallisuudessa monin eri tavoin. Ruoka voi symboloida yhteisöä, perinteitä tai esimerkiksi tiettyjä aikakausia. Kirjoittajat ovat usein käyttäneet ruokaa luomaan tunnelmia ja vahvistamaan tarinoiden aitoutta. Rövarstek on perinteinen, vaikkakin harvoin valmistettu suomalainen ruokalaji, joka koostuu yleensä lihasta ja erilaisista mausteista ja joka valmistetaan perinteisellä tavalla maan päällä. Nimen alkuperä juontaa juurensa vanhoista tarinoista rosvoista ja rosvoista, jotka vaelsivat metsäalueilla. Rövarsteken yhdistää ruokakulttuurin ja tarinankerronnan tavalla, joka herättää kiinnostusta ja luo salaperäisen tunnelman.

Huovinen oli tarinankertojan mestari, joka tunsi syvästi suomalaisten henkisen maiseman. Hän käytti usein suomalaista luontoa ja maaseutua tarinoidensa taustana. Huovisen teoksissa ryöstön keppi symboloi yhteisöllisyyttä, iloa ja elämäniloa rikollisuuden sijaan.

Rövarstek on hyvä esimerkki kirjallisuuden ja ruokakulttuurin sulautumisesta. Huovisen teoksissa rosvopaisti ei ole vain ruokalaji, vaan se edustaa syvempää merkitystä ja yhdistää ihmisiä. Tällainen lähestymistapa saattaa olla osa suurempaa tarvetta ymmärtää ruoan ja kulttuurin välinen yhteys.

Veikko Huovisen vaikutus suomalaiseen kirjallisuuteen ja ryöstöbaarin suosio on selkeä esimerkki siitä, kuinka kaksi eri aihetta voivat risteytyä ja luoda jotain ainutlaatuista. Hänen tarinankertojansa ja kykynsä esittää suomalaista arkea ovat jättäneet jälkensä sekä kirjallisuuteen että ruokakulttuuriin. Rövarsteken ei ole enää pelkkä ruokalaji, vaan osa suurempaa suomalaisuuden tarinaa.

ROSVOPAISTIN VALMISTUS:

Tarvitset

Lammas, naudanliha tai sianliha (esim. pihvi, kylkiluut, lapa). Kana toimii myös, ja voit yhdistää erilaisia lihalajeja.

Suola

Mustapippuri

Mausteita oman maun mukaan

Paperi ja alumiinifolio

Valmistus:

Tarvitset:

- liha

- mausteet

- runsaasti polttopuita

- tulitikkuja (jos et halua tehdä tulta vanhaan tapaan, ilman tulitikkuja)

-lappio

- kottikärryt

Valitse lihaksi pihvi tai pala lampaanlihaa, naudanlihaa tai sianlihaa tai kanaa. Voit käyttää esimerkiksi paahtopaistia, joka on kohtuullisen mehukasta ja maukasta.

Hiero lihan pinta suolalla ja mustapippurilla ja halutesasi muilla mausteilla oman maun mukaan. Voit käyttää esimerkiksi valkosipulia, rosmariinia tai muita yrttejä.

Kääri maustettu liha ensin useaan kerrokseen märkää voipaperia, sitten märkälehtiä, sitten tiukasti alumiinifolioon ja vahvasta koko pakkaus esimerkiksi broilerin verkolla. Voit myös lisätä esimerkiksi sipulia tai juuresia folion sisään antamaan lisämakua.

Kaivaa noin 70 cm syvä ja leveä kivillä vuorattu reikä.

Polta tulta tässä kaivossa, noin 3 tuntia. Tänä aikana sinulla on runsaasti aikaa valmistaa mainitut lihapakkaukset.

Nuotion palaessa nostat hiillosta kottikärryyn, asetat lihapaketit kuopan pohjalle hiillosten päälle ja kaadat hiillos takaisin kottikärryyn kuoppaan.

Tämän päälle noin 10 cm paksu maakerros, joka on niin tiheä, ettei höyry pääse kulkemaan sen läpi.

Sen jälkeen maakerroksen päälle asetetaan kokko, joka palaa noin 4-6 tuntia. Noin 3 kg painava paisti valmistuu kuudessa tunnissa.

Kun tuli on sammunut, hiilokselle voi laittaa nauriita, perunoita tai muita juuria folioon käärittyinä noin tunniksi.

Kaiva sitten lihapakkaukset varovasti lapiolla esiin. Avaa foliopakkaus varovasti, sillä sisällä voi olla kuumaa höyryä. Tarjoile sopivan värikkään salaatin kanssa. Nauti herkullisesta ryöstöpihvistä!

Rosvopaisti on mukava tapa kokkailla ulkona ja se antaa mahdollisuuden nauttia luonnosta ja seurustella useiden tuntien ajan ruoan valmistuksen aikana. Valmistusmenetelmää ja mausteita voidaan soveltaa mieltymystesi mukaan, joten voit luoda oman ainutlaatuisen ryöstöpaistisi!

Muista kuitenkin olla varovainen avotulen kanssa ja noudattaa turvallisuusohjeita.

Robber steak

Finnish literature and food culture are both carriers of rich history and tradition. Combining these two unique areas creates interesting stories and phenomena. One such case is the writer Veikko Huovinen and his influence on the popularity of robber roasts in Finland.

Veikko Huovinen (1927–2009) was a Finnish writer and journalist, whose best-known works include "The Thinker from Havukka-aho" and "The Plague Bells". Huovinen's writing was characterized by humor and a positive outlook on life, and through his works he reflected the peculiarities of the Finnish mental landscape. In his book "Lampansöjät" there is a detailed description of the production of robber steak.

Literature has always reflected the surrounding culture and lifestyle. Food is a central part of culture and it has been used in literature in many different ways. Food can symbolize community, tradition or, for example, certain eras. Writers have often used food to create moods and strengthen the authenticity of stories.

Rövarstek is a traditional, albeit rarely prepared, Finnish dish, which usually consists of meat and various spices, and which is prepared in the classic way in the earth. The origin of the name derives from old stories of bandits and bandits who roamed the forest areas. The Rövarsteken combines food culture and storytelling in a way that arouses interest and creates a mysterious atmosphere.

Huovinen was a master storyteller who knew the mental landscape of Finns deeply. He often used Finnish nature and countryside as a background for his stories. In Huovinen's work, the robber's stick symbolizes community, joy and joie de vivre rather than crime. Rövarstek is a good example of how literature and food culture can merge. In Huovinen's work, rospopaisti is not just a dish, but represents a deeper meaning and unites people. Such an approach may be part of a greater need to understand the connection between food and culture.

Veikko Huovinen's influence on Finnish literature and the popularity of the robber bar is a clear example of how two separate subjects can cross and create something unique. His skill as a storyteller and his ability to present Finnish everyday life have left their mark in both literature and food culture. Rövarsteken is no longer just a dish, but part of a larger story of Finnishness.

MAKING ROBBER STEAK

You need

Lamb, beef or pork (eg steak, ribs, shoulder).

Chicken also works, and you can combine different types of meat.

Salt

Black pepper

Spices to your taste

Paper and aluminum foil

Manufacturing:

You will need:

- meat

- spices

- plenty of firewood

- matches (if you don't want to make a fire the old-fashioned way, without matches)

- shovel

- wheelbarrow

Choose a steak or a piece of beef or pork or chicken as meat. You can use roast beef, for example, which is reasonably juicy and tasty.

Rub the surface of the meat with salt and black pepper and, if desired, other spices to your taste. You can use, for example, garlic, rosemary or other herbs.

First wrap the seasoned meat in several layers of wet butter paper, then wet newspapers, then tightly in aluminum foil and reinforce the whole package with, for example, chicken netting. You can also add, for example, onions or root vegetables inside the foil to give additional flavor.

Dig a hole, about 70 cm deep and wide, lined with stones.

Burn a fire in this pit, about 3 hours. During this time, you have plenty of time to prepare the meat package(s) mentioned.

When the campfire is burning, you lift some of the embers into the wheelbarrow, place the meat packets on the bottom of the pit on top of the embers and pour the embers back into the wheelbarrow into the pit.

On top of this a layer of soil about 10 cm thick, so dense that steam cannot pass through it.

A bonfire is then placed on top of the soil layer, which burns for about 4-6 hours. A roast weighing around 3 kg is ready in six hours.

When the fire is out, you can put turnips, potatoes or other roots wrapped in foil on the embers for about an hour.

Then dig up the meat packages carefully with a shovel

Open the foil package carefully as there may be hot steam inside. Serve with a suitable colorful salad. Enjoy a delicious robber steak!

Rövarstek is a nice way to cook outside and it gives the opportunity to enjoy nature and socialize for many hours while the food is being prepared. The preparation method and spices can be applied according to your preferences, so you can create your own unique robber roast!

However, remember to be careful with open flames and follow the safety instructions.

Rozbiynytskyy steak

Розбійницький стейк

Фінська література та культура харчування є носіями багатой історії та традицій. Поєднання цих двох унікальних областей створює цікаві історії та явища. Одним із таких випадків є письменник Вейкко Хуовінен і його вплив на популярність розбійницького печеня у Фінляндії. Вейкко Хуовінен (1927–2009) — фінський письменник і журналіст, серед найвідоміших творів якого — «Мислитель із Хавукка-Ахо» та «Чумні дзвони». Творчість Хуовінена характеризувалася гумором і позитивним поглядом на життя, у своїх творах він відобразив особливості фінського ментального ландшафту. У його книзі «Lampansöjät» є докладний опис виробництва біфштексу.

Література завжди відображала навколишню культуру і побут. Їжа є центральною частиною культури, і вона використовувалася в літературі по-різному. Їжа може символізувати спільноту, традицію або, наприклад, певну епоху. Письменники часто використовували їжу, щоб створити настрій і підсилити достовірність оповідань.

Rövarstek — це традиційна фінська страва, яка зазвичай готується з м'яса та різноманітних спецій, але готується класичним способом у землі. Походження назви походить від старих розповідей про бандитів і бандитів, які бродили по лісових просторах. Rövarsteken поєднує культуру харчування та оповідання таким чином, що викликає інтерес і створює таємничу атмосферу.

Хуовінен був майстерним оповідачем, який глибоко знав ментальний ландшафт фінів. Він часто використовував фінську природу та сільську місцевість як фон для своїх оповідань. У творі Хуовінена палиця розбійника символізує спільноту, радість і радість життя, а не злочин.

Rövarstek є гарним прикладом того, як література та культура їжі можуть злитися. Роспопаїсті у творчості Хуовінена — це не просто страва, а являє собою більш глибокий сенс і об'єднує людей.

Такий підхід може бути частиною більшої потреби зрозуміти зв'язок між їжею та культурою.

Вплив Вейкко Хуовінена на фінську літературу та популярність бару розбійників є яскравим прикладом того, як дві окремі теми можуть перетнутися й створити щось унікальне. Його майстерність оповідача та вміння представити фінське повсякденне життя залишили слід як у літературі, так і в культурі харчування. Rövarsteken — це вже не просто страва, а частина більшої історії фінської природи.

ГОТУВАННЯ СМАЖЕННЯ СМАЖЕННЯ:

Тобі потрібно

Баранина, яловичина або свинина (наприклад, стейк, ребра, лопатка). Курка також підходить, і ви можете поєднувати різні види м'яса.

сіль

Чорний перець

Спеції на ваш смак

Папір і алюмінієва фольга

Виробництво:

Ви будете потребувати:

- м'ясо

- спеції

- багато дров

- сірники (якщо не хочете розводити багаття по-старому, без сірників)

- лопата

- тачка

В якості м'яса виберіть стейк або шматок яловичини, свинини або курки. Ви можете використовувати, наприклад, ростбіф, який досить соковитий і смачний.

Натерти поверхню м'яса сіллю і чорним перцем і за бажанням іншими спеціями на ваш смак. Можна використовувати, наприклад, часник, розмарин або інші трави.

Спочатку загорніть приправлене м'ясо в кілька шарів мокрого масляного паперу, потім у вологі газети, потім щільно загорніть в алюмінієву фольгу та зміцніть весь пакет, наприклад, сіткою для курки. Ви також можете додати, наприклад, цибулю або коренеплоди всередину фольги для додання додаткового аромату.

Викопайте яму, глибиною і шириною близько 70 см, обкладіть камінням.

Розпалюйте багаття в цій ямі, приблизно 3 години. За цей час у вас буде достатньо часу, щоб приготувати згаданий пакет(и) м'яса.

Коли багаття горить, ви піднімаєте частину вугілля в тачку, кладете пакети з м'ясом на дно ями поверх вугілля і висипаєте вугілля назад у тачку в яму.

Поверх цього шар ґрунту товщиною близько 10 см, настільки щільний, що пара не може проходити через нього.

Потім поверх шару ґрунту розкладають багаття, яке горить приблизно 4-6 годин. Печення вагою близько 3 кг готове через шість годин.

Коли вогонь згасне, можна приблизно на годину покласти на вугілля ріпу, картоплю або інші коренеплоди, загорнуті у фольгу.

Потім обережно викопайте пакети з м'ясом лопатою. Обережно відкривайте упаковку з фольги, оскільки всередині може бути гаряча пара. Подавайте з відповідним барвистим салатом. Насолоджуйтеся

смачним стейком
”Роббер”!

Rövarstek — це чудовий
спосіб готувати на вулиці,
він дає можливість
насладжуватися
природою та
спілкуватися протягом
багатьох годин, поки
готується їжа. Спосіб
приготування та спеції
можна використовувати
відповідно до ваших
уподобань, щоб ви могли
створити своє власне
унікальне розбійницьке
печеня!

Однак пам’ятайте
про обережність у
поводженні з відкритим
вогнем та дотримуйтеся
правил безпеки.

Rozbiynyts'kyu steyk

